БУТУН ДУН'Е ПРОЛЕТАРЛАРИ, БИРЛАШИНГИЗ!

ТОШКЕНТ ҲАҚИҚАТИ

УЗБЕКИСТОН КП ТОШКЕНТ ОБЛАСТЬ, ШАҲАР КОМИТЕТЛАРИ, МЕҲНАТКАШЛАР ДЕПУТАТЛАРИ ОБЛАСТЬ ВА ШАҲАР СОВЕТЛАРИНИНГ ОРГАНИ

№ 81

2 ИЮНЬ ЧОРШАНБА 1954 ЙИЛ

БАҲОСИ 20 ТИЙИН.

БУГУНГИ СОНДА:

Узбекистон Совет Социалистик Республикасининг 1954 йилги Давлат бюджети тўғрисида Қонун (1-нчи бет).

Узбекистон ССР Олий Совети Президиумининг Фармонларини тасдиқлаш тўғрисида ҳамда Ўзбекистон Совет Социалистик Республикаси Конституцияси (Асосий Қонуни)нинг текистига ўзгартишлар ва қўшимчалар киритиш тўғрисида Қонун (1-нчи ва 2-нчи бетлар).

УЗБЕКИСТОН ССР МИНИСТРЛАР СОВЕТИ ва УЗБЕКИСТОН КП МАРКАЗИЙ КОМИТЕТИДА. —Қишлоқ хўжалик экинлари экиш давлат планини тўла бажариш тадбирлари тўғрисида (2-нчи бет).

Тошкент область партия комитетининг пленуми (2-нчи бет).

Ғўза парваришида ҳарбир «Универсал»нинг унумли ишлашини таминлайлик! Б. Ҳалилов. —Тракторларнинг иш унуми оширилмоқда (3-нчи бет).

С. Махкамов, — Минггектарчилар (3-нчи бет).

Венгрия меҳнаткашлар партияси Марказий Комитетининг пленуми (4-нчи бет).

КПСС делегациясининг Венгрияда бўлиши (4 бет).

Ташқи ишлар министрларининг Жанва кенгаши (4-нчи бет).

Шарқий Покистондаги аҳвол тўғрисида Деҳли радиосининг хабари (4-нчи бет).

Ғўзани юқори сифатли парвариш қилиб, эрта ҳосилга киритайлик

СССР Министрлар Совети ва КПСС Марказий Комитетининг «Ўзбекистон ССРда 1954—1958 йилларда пахтачиликни янада ривожлантириш тўғрисида»ги қарорида пахтакорларимиз олдида турган сиёсий ва хўжалик вазифалар аниқ, равшан кўрсатиб берилди. Партия ва ҳукуматимизнинг бу қарори блан республикамиз пахтакорларига, шунингдек областимиз колхоз ва совхозларига, МТСларига кучли техника ҳамда мукаммал қишлоқ хўжалик машиналари блан катта ёрдамлар берилди. Ана шу имкониятлардан муваффақиятли фойдаланаётган колхозлар, совхозлар пахтадан мўл ҳосил етиштиришнинг дастлабки даврида бирмунча яхши натижаларга эришдилар. Ана шундай колхоз ва совхозларда дала ишлари тез сур'ат блан ва сифатли ўтказилаётгани учун ғўзанинг нормал ривожланишига эришилмоқда. Янгийўл районидаги Сталин номли, Ўртасарой районидаги «Полярная звезда» ва бошқа кўпгина илғор колхозларда ғўзанинг дастлабки икки парвариши агротехника қоидаси асосида, белгиланган муддатда ўтказилганлиги учун катта майдонларда ғўза текис шоналамоқда.

Бирнеча кун давомида областимиз пахта далаларида бўлган андижонли ўзаро текшириш бригадасининг а'золари дала ишлари бир-бирига боғлаб олиб борилаётган колхоз, совхозларда ғўза яхши ривожланаётганлигини қайд қилиб ўтдилар.

Лекин, умуман олганда, областимизда ғўза парвариши ўтган йилдагига қараганда жуда кечикмоқда. Бултур худди шу вақтда кўп колхоз ва совхозларнинг катта-катта майдонларидаги ғўза ёппасига шоналаш даврига кирган эди. Шу жиҳатдан олиб қараганда, бу йилги дала ишларининг бориши талабга мутлақо жавоб бермайди. Июнь ойининг биринчи кунларигача 3000 гектар ердаги чигитнинг тўла ундириб олинмаганлиги чидаб бўлмайдиган бир ҳолдир. Илғор колхоз ва совхозлар ғўзани учинчи марта парвариш қилаётган шу кунларда айрим колхозларнинг ерида чигитнинг биртекис униб чиқмаганлигини қандай баҳолаш мумкин?!

Ба'зибир колхозларда ғўза яганасига етарли аҳамият берилмаётганлиги, бу ишнинг мустақил иш сифатида ўтказилмаётганлиги учун ҳарбир гектар ерда етарли миқдорда ғўза тупи бўлишига эришилмаётир. Бу хилдаги колхозларнинг далаларида ғўза сирак бўлиб қолмоқда. Ғўзанинг ҳар гектар ерда нормал қалинликда бўлмаслиги, мўл ҳосил етиштиришга имкон бермайди. Ўртачирчиқ районидаги Ленин номли колхозда (раиси ўртоқ Зокиров) 150 гектар ердаги ғўза жуда сийрак бўлиб қолган. Бу ерларнинг ҳар гектарида 50 — 55 минг тупдан ғўза кўчати ўстирилмоқда, холос. Бундай аҳвол Бўка, Пискент, Бекобод, Ховос районларидаги ба'зи колхозларда ҳам содир бўлаётир. Мана шу районларнинг раҳбарлари, колхозларнинг раислари ҳамма ерларда ғўзанинг нормал қалинликда бўлиши учун тегишли чораларни кўришлари, сийрак бўлиб қолган қаторларга кўчат ўтқазиш йўли блан ҳамма пайкалда бир-хил қалинликда ғўза ўстирилишига эришишлари лозим.

Юқори ҳосил усталари ғўзани суғоришга, айниқса уни саратон сувига қондиришга ҳар йили ҳам катта э'тибор берадилар. Деҳқон ҳисоби блан саратон кирди. Шу кунларда ғўзани қондириб суғориш ҳар жиҳатдан муҳимдир. Ғўза кеча-кундуз қониб сув ичса, ердаги ўғитни ўзига тез сингдиради, бақувват, соғлом бўлиб ўсади. Агротехниканинг бу муҳим тадбири барча колхозларда ҳам кўнгилдагидек бажарилмаётир. Ба'зибир колхозларнинг раислари усталик қиламан деб, ишни бузиб қўймоқдалар. Бундай раислар: «Ғўза қантариб суғорилса, чидамли бўлади» деб мутлақо нотўғри иш қилаётганликларини билмай қолаётирлар. Ўртачирчиқ районидаги Каганович номли колхознинг раиси ўртоқ Власов бригада бошлиқларига, «Менинг рухсатимсиз ғўзага сув қўймanглар» деб нотўғри буйруқ берган. Ўртоқ Саидниёзов бошлиқ бригаданинг 40 гектар ердаги ғўза раиснинг буйруғини 50 кун давомида кутиб, сувсизликдан қуриб қолаётир. Янгийўл районидаги Ленин номли колхозда ҳам ғўза ўз вақтида, ер шароитига қараб суғорилмаётганлиги учун унинг ривожланиши ғоятда кечикмоқда.

Областимиз колхоз ва совхозларида ғўзанинг бултурги шу вақтдагига нисбатан секин ривожланаётганлигига яна шу нарса ҳам сабаб бўлаётирки, кўпгина колхоз, совхозларда озиқлантиришга етарли аҳамият берилмаётир. Бу соҳада айрим МТСларнинг раҳбарлари жуда пассив бўлиб қолмоқдалар. Шу вақтгача 1200 та СУЗ маркали ўғитлагичдан фақат 850 таси ишга туширилган. Буларнинг кўпчилигидан талабга мувофиқ унумли фойдаланилмаётир. Шу нарса ачинарликки, юқори иш унумига эга бўлган СУЗ ўғитлагичларидан етарли фойдаланилмаётганлиги устига, ғўзани ўғитлаш қоидалари бузилмоқда. Чиноз, Ховос, Гулистон районларидаги айрим колхозларда ўғит қаторларга қўл блан, ер бетига сепиб кетилмоқда. Бу районларнинг раҳбарлари бу хилдаги нотўғри ишлар ҳақида ўз вақтида хабардор қилинаётган бўлсалар ҳам, уларни ўз вақтида тузатиш учун шошилинч тадбирлар кўрмаётирлар.

Ҳозирги кунларда колхозчиларга пул ва ғалла авансларини ўз вақтида бериб туриш, уларнинг унумли ишлашлари учун барча шароитларни яратиб бериш энг муҳим вазифалардан биридир. Лекин шундай колхоз раислари ҳам борки, аванс учун берилган пулни ўринсиз сарфлайдилар. Ўртасарой районидаги «Коммунизм», Ховос районидаги Жданов номли, Янгийўл районидаги «XIX партс'езд» колхозларида колхозчиларга шу вақтгача пул ва ғалла авансларини тақсимланмаган. Натижада бу колхозларда меҳнат интизоми жуда бўшашиб кетган. «XIX партс'езд» колхозининг раиси ўртоқ Мухторова колхозчиларнинг унумли ишлаши учун уларга қулай шароитлар яратиб бериш тўғрисида сра ғамхўрлик қилмаётир. Ўртоқ Мухторова Тошкент шаҳрида турганлигидан колхозга ҳар куни кечикиб келади ва далада камдан-кам бўлади. Ғўза парваришига колхоздаги барча техника ва от-улов кучлари тўла сафарбар этилмаганлигидан, дала ишлари жуда кечикмоқда. «XIX партс'езд» колхози шунинг учун ҳам райондаги колхозлардан орқада қолиб кетаётир.

Андижон область пахтакорларининг ўзаро текшириш бригадаси областимиз колхозларида ғўза парвариши жуда кечикаётганлигини аниқладилар ва бу тўғрида пахтакорларимизга дўстона маслаҳатлар бердилар.

Район партия ва совет ташкилотларининг раҳбарлари мусобақадошларимизнинг йўл-йўриқларини амалга ошириб, улар аниқлаган камчиликларни тезда тугатиш учун курашишлари, дала ишларига раҳбарлик қилишни ҳартарафлама яхшилаб, моддий-техника воситаларини тўла сафарбар этиб, ғўза парваришини ҳартарафлама кучайтириб юборишлари керак. Совхоз ва МТСларнинг директорлари мавжуд техниканинг тўла ва унумли ишлашини, бекор турган СУЗ маркали ўғитлагичларни тезда тайёр қилиб, ғўзани озиқлантиришни пухта уюштиришлари керак.

Шунга эришайликки, барча майдонлардаги ғўза июнь ойининг дастлабки ўн кунлигида ёппасига шоналасин. Бунинг учун чопиқ ва культивацияни юқори сифатли ўтказиш, озиқлантириш ҳамда суғоришга алоҳида э'тибор бериш талаб қилинади. Агрономлар ғўзани озиқлантириш устидан доим назорат қилиб туришлари, бу соҳада агротехника қоидаларининг бузилишига мутлақо йўл қўймасликлари лозим.

Барча куч ва ички имкониятларни ишга солиб, ғўзани юқори сифатли парвариш қилайлик ва уни эрта ҳосилга киритиб олиш учун курашайлик!

РСФСР ОЛИЙ СОВЕТИ ПРЕЗИДИУМИДАН РСФСР МИНИСТРЛАР СОВЕТИДАН

РСФСР Олий Совети Президиуми ва РСФСР Министрлар Совети Украинанинг Россия блан қайта қўшилишининг 300 йиллигининг байрам қилиниши муносабати блан табрик юборган, қутлаган ва яхши тилакларини билдирган барча жамоат ташкилотларига, муассасаларга ва шахсларга самимий миннатдорчилик ва ташаккур билдирадилар.

РСФСР ОЛИЙ СОВЕТИ ПРЕЗИДИУМИ.
РСФСР МИНИСТРЛАР СОВЕТИ.

ОБЛАСТЬ КОЛХОЗЛАРИДА ҒЎЗА ПАРВАРИШИНИНГ БОРИШИ ТЎҒРИСИДА 1954 ЙИЛ 31 МАЙГАЧА БЎЛГАН МА'ЛУМОТ

(процент ҳисоби блан)

Районларнинг номи	Культивация			Чопиқ		Суғориш
	I	II	III	I	II	
Оққўрғон	100,0	79,2	6,3	83,5	16,6	78,6
Оҳангарон	92,6	42,7	1,0	65,0	5,0	83,4
Бекобод	97,9	46,5	—	73,7	—	37,3
Бўка	94,2	41,9	4,0	59,0	7,5	43,8
Верхне-волинск	100,0	61,7	9,0	71,5	9,5	37,2
Юқоричирчиқ	100,0	81,0	21,9	67,4	11,6	40,6
Гулистон	100,0	87,0	25,3	78,7	7,6	43,7
Калинин	100,0	98,6	34,8	100,0	34,0	93,4
Мирзачўл	100,0	71,7	—	79,3	4,0	30,0
Октябрь	88,8	53,3	4,8	54,1	5,4	77,3
Оржоникидзе	100,0	100,0	100,0	97,7	24,7	91,7
Паркент	40,8	—	—	47,2	—	56,0
Пискент	89,6	26,5	—	47,5	—	62,0
Ўртачирчиқ	100,0	76,7	6,8	72,6	7,0	52,2
Сирдар'ё	100,0	79,0	4,4	90,6	17,7	35,5
Ўртасарой	97,8	57,6	5,4	77,2	5,2	47,2
Ховос	80,0	31,7	—	42,4	—	50,5
Чиноз	100,0	90,0	20,0	83,9	21,0	41,0
Янгийўл	93,3	83,7	32,0	77,5	23,4	10,7

Ўзбекистон Совет Социалистик Республикасининг 1954 йилги Давлат бюджети тўғрисида ҚОНУН

Ўзбекистон Совет Социалистик Республикасининг Олий Совети **қарор қилади:**

Модда 1. Ўзбекистон ССР Министрлар Совети томонидан тақдим этилган Ўзбекистон ССРнинг 1954 йилги Давлат бюджети Бюджет комиссиясининг докладп юзасидан қабул қилинган ўзгартишлар блан, я'ни

даромадлар бўйича жам'и 3.785.697 минг сўм ва
харажатлар бўйича жам'и 3.779.210 минг сўм

миқдорида, даромадлар харажатлардан 6.487 минг сўм оширилган ҳолда тасдиқлансин. Давлат бюджети бўйича бюджет харажатларининг 1955 йил 1 январьга ўтадиган қолдиқлари 112.146 минг сўм миқдорида тасдиқлансин.

Модда 2. Ўзбекистон ССРнинг 1954 йилги Давлат бюджетида халқ хўжалигини маблағ блан та'минлашга бўладиган харажатлар 959.845 минг сўм миқдорида, ва бундан ташқари, корхоналар ва хўжалик ташкилотларини ўз маблағлари ҳисобига 1.134.883 минг сўм миқдорида, ҳаммаси бўлиб жам'и 2.094.728 минг сўм миқдорида белгилансин.

Модда 3. Ўзбекистон ССРнинг 1954 йилги Давлат бюджетида социал-маданий тадбирларга ажратиладиган маблағлар ҳаммаси бўлиб 2.480.884 минг сўм миқдорида, шу жумладан, маориф ва маданият бўйича 1.630.002 минг сўм, соғлиқни сақлаш ва физкультура бўйича 706.733 минг сўм, социал та'минот бўйича 144.149 минг сўм миқдорида белгилансин.

Модда 4. Ўзбекистон ССРнинг 1954 йилги Давлат бюджети даромадлар бўйича 1.438.892 минг сўм миқдорида ва харажатлар бўйича 1.432.405 минг сўм миқдорида, даромадлар харажатлардан 6.487 минг сўм миқдорида оширилган ҳолда тасдиқлансин.

Модда 5. Республика бюджети бўйича бюджет маблағларининг 1955 йил 1 январьга ўтадиган қолдиқлари 25.546 минг сўм миқдорида белгилансин.

Модда 6. Қорақалпоғистон Автоном Совет Социалистик Республикасининг ҳамда Тошкент шаҳри ва Ўзбекистон ССР областьларининг 1954 йилги бюджетлари қуйидаги миқдорларда тасдиқлансин:

	Даромадлар бўйича.	Харажатлар бўйича.
	(Минг сўм ҳисобида)	
Тошкент шаҳри	347882	347882
Тошкент области	344215	344215
Фарғона области	249832	249832
Андижон области	187111	187111
Наманган области	157500	157500
Самарқанд области	335844	335844
Бухоро области	180041	180041
Қашқадар'ё области	140531	140531
Сурхондар'ё области	108447	108447
Хоразм области	114977	114977
Қорақалпоғистон АССР	180425	180425
Маҳаллий бюджетлар бўйича жам'и	2346805	2346805

Модда 7. Маҳаллий бюджетлар бўйича бюджет маблағларининг 1955 йил 1 январга ўтадиган қолдиқлари қуйидаги миқдорларда белгилансин:

	(Минг сўм ҳисобида)
Тошкент шаҳри	7000
Тошкент области	14000
Фарғона области	9300
Андижон области	7500
Наманган области	6200
Самарқанд области	13400
Бухоро области	7100
Қашқадар'ё области	6100
Сурхондар'ё области	4500
Хоразм области	4700
Қорақалпоғистон АССР	6800

Модда 8. Ўзбекистон ССРнинг республика бюджетидан Қорақалпоғистон АССР ҳамда Тошкент шаҳри ва областьларнинг 1954 йилги бюджетларига ажратиладиган маблағлар қуйидаги миқдорда тасдиқлансин:

	(Минг сўм миқдорида)
Тошкент шаҳрига	190420
Тошкент областига	274265
Фарғона областига	191033
Андижон областига	147450
Наманган областига	126431
Самарқанд областига	278311
Бухоро областига	151337
Қашқадар'ё областига	123910
Сурхондар'ё областига	90935
Хоразм областига	96322
Қорақалпоғистон АССРга	155280

Модда 9. 1954 йилда давлат солиқларидан ва даромадларидан Қорақалпоғистон АССРнинг, Тошкент шаҳри ва Ўзбекистон ССР областьларининг бюджетларига ажратиладиган маблағлар қуйидаги миқдорларда белгилансин:

а) оборотдан олинадиган солиқ бўйича келадиган тушумлардан:

Қорақалпоғистон АССРга	53,5 процент
Қашқадар'ё областига	42,7 процент
Тошкент областига	40,2 процент
Хоразм областига	23,6 процент
Самарқанд областига	20,1 процент
Бухоро областига	15,1 процент
Наманган областига	13,5 процент
Сурхондар'ё областига	12,1 процент
Фарғона областига	9,7 процент
Андижон областига	6,4 процент
Тошкент шаҳрига	2,9 процент

б) колхозлардан даромад солиғи бўйича, қишлоқ хўжалик солиғи бўйича, СССРнинг бўйдоқ, ёлғиз ва кам оилали гражданларидан олинадиган солиқ бўйича, ўрмончилик даромадидан келадиган тушумлардан ва аҳоли орасида ёзилиш йўли блан тарқатиладиган давлат заёми маблағидан 40 процент; аҳолидан даромад солиғи бўйича келадиган тушумлардан — 25 процент; машина-трактор станцияларининг ва ихтисослаштирилган станцияларнинг даромадларидан 5 процент.

Модда 10. Ўзбекистон ССРнинг 1953 йилги давлат бюджетининг ижроси тўғрисидаги ҳисобот даромадлар бўйича 3.311.880 минг сўм миқдорида, харажатлар бўйича 3.286.795 минг сўм миқдорида, даромадлар харажатлардан 25.085 минг сўм ошириб ижро этилган ҳолда тасдиқлансин.

Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиумининг Раиси Ш. РАШИДОВ.
Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиумининг Секретари Ж. ИЛҲОМОВА.

1954 йил 29 май.

Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиумининг Фармонларини тасдиқлаш тўғрисида ҳамда Ўзбекистон Совет Социалистик Республикаси Конституцияси (Асосий Қонуни)нинг текистига ўзгартишлар ва қўшимчалар киритиш тўғрисида ҚОНУН

Ўзбекистон Совет Социалистик Республикасининг Олий Совети **қарор қилади:**

I.

Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиумининг:

«Ўзбекистон ССР Йўл ва транспорт хўжалиги министрлигини Ўзбекистон ССР Автомобиль транспорти ва тош йўллар министрлигига айлантириш тўғрисида»ги 1953 йил 21 сеньябрьдаги;

«Ўзбекистон ССР Озиқ-овқат моллари саноати министрлиги тузиш тўғрисида»ги 1953 йил 21 сентябрьдаги;

«Ўзбекистон ССР Кенг исте'мол саноат моллари министрлиги тузиш тўғрисида»ги 1953 йил 21 сентябрьдаги;

«Ўзбекистон ССР Совхозлар министрлиги тузиш тўғрисида»ги 1953 йил 21 сентябрьдаги;

«Ўзбекистон ССР Қишлоқ хўжалик ва тайёрлаш министрлигининг ҳамда областьлардаги Қишлоқ хўжалик ва тайёрлаш бошқармаларининг номларини ўзгартириш тўғрисида»ги 1953 йил 29 декабрьдаги;

«Ўзбекистон ССР Сув хўжалиги министрлиги тузиш тўғрисида»ги 1954 йил 27 январьдаги;

«Ўзбекистон ССР Министрлар Совети ҳузурида Давлат хавфсизлиги комитети тузиш тўғрисида»ги 1954 йил 30 апрельдаги;

«Йўл ва транспорт хўжалиги область Бошқармаларининг ва район бўлимларининг номларини ўзгартиш тўғрисида»ги 1954 йил 17 майдаги;

«Ўзбекистон ССР Министрлар Совети ҳузуридаги Давлат хавфсизлиги комитетининг область Бошқармаларини тузиш тўғрисида»ги 1954 йил 17 майдаги;

«Ўзбекистон ССР областьларида сув хўжалиги Бошқармалари тузиш тўғрисида»ги 1954 йил 17 майдаги;

«Гўшт ва сут маҳсулотлари саноати министрлиги тузиш тўғрисида»ги 1954 йил 27 майдаги Фармонлари тасдиқлансин.

II

Ушбу Қонуннинг 1 бўлимига мувофиқ ва Ўзбекистон ССР давлат бошқармаси органлари системасида ўзгаришлар қилинганлиги сабабли Ўзбекистон ССР Конституциясининг 48, 50, 51, 68, 90, 91, 93, 96-нчи моддаларига зарур ўзгартишлар ва қўшимчалар, шунингдек 94 ва 97-нчи моддаларига аниқликлар киритилсин.

1. 48-нчи моддада «Ўзбекистон ССР Давлат План Комиссиясининг раиси» деган сўзлар «Ўзбекистон ССР министрлари» деган сўзлардан кейин ёзилсин; «Ўзбекистон ССР Министрлар Совети ҳузуридаги Давлат Хавфсизлиги комитетининг раиси» сўзлари киритилиб, шу модда қуйидагича баён қилинсин:

«48-модда. Ўзбекистон ССР Министрлар Совети Ўзбекистон ССР Олий Совети томонидан қуйидаги составда тузилади:

Ўзбекистон ССР Министрлар Советининг Раиси;
Ўзбекистон ССР Министрлар Совети Раисининг Биринчи Ўринбосари;
Ўзбекистон ССР Министрлар Совети Раисининг Ўринбосарлари;
Ўзбекистон ССР министрлари;
Ўзбекистон ССР Давлат План Комиссиясининг раиси;
Ўзбекистон ССР Министрлар Совети ҳузуридаги Давлат хавфсизлиги комитетининг раиси».

2. 50-нчи моддада «Қишлоқ хўжалиги ва тайёрлаш министрлиги» сўзлари «Қишлоқ хўжалиги министрлиги» деган сўзлар блан олмоштирилсин; «Енгил ва озиқ-овқат саноати министрлиги» деган сўзлар чиқариб ташлансин; «Автомобиль ва тош йўллар министрлиги», «Гўшт ва сут маҳсулотлари саноати министрлиги», «Озиқ-овқат моллари саноати министрлиги», «Кенг исте'мол саноат моллари министрлиги», «Совхозлар министрлиги» деган сўзлар киритилиб, мазкур модда қуйидагича баён қилинсин:

«50-модда. Ўзбекистон ССРнинг қуйидаги Министрликлари Иттифоқ-республика министрликларидирлар:

Автомобиль транспорт ва тош йўллар министрлиги;
Ички ишлар министрлиги;
Давлат контроли министрлиги;
Соғлиқни сақлаш министрлиги;
Ташқи ишлар министрлиги;
Маданият министрлиги;
Мудофаа министрлиги;
Гўшт ва сут маҳсулотлари саноати министрлиги;
Озиқ-овқат моллари саноати министрлиги;
Қурилиш материаллари саноати министрлиги;
Кенг исте'мол моллари саноати министрлиги;
Қишлоқ хўжалиги министрлиги;
Совхозлар министрлиги;
Савдо министрлиги;
Молия министрлиги;
Юстиция министрлиги».

3. 51-нчи моддадаги «Йўл ва транспорт хўжалиги министрлиги» деган сўзлар чиқариб ташланиб, «Сув хўжалиги министрлиги» деган сўзлар киритилиб, мазкур модда қуйидагича баён қилинсин:

«51-модда. Ўзбекистон ССРнинг қуйидаги Министрликлари Республика министрликларидир:

Сув хўжалиги министрлиги;
Уй-жой-граждан қурилиши министрлиги;
Коммунал хўжалик министрлиги;
Маҳаллий ва ёқилғи саноати министрлиги;
Маориф министрлиги;
Социал та'минот министрлиги».

4. 68-нчи моддада «Қишлоқ хўжалик ва тайёрлаш» деган сўзлар «Қишлоқ хўжалиги» деган сўзлар блан олмоштирилсин; «Йўл ва транспорт хўжалиги» деган сўзлар чиқариб ташлансин; «Қорақалпоғистон АССР Министрлар Совети ҳузуридаги Давлат хавфсизлиги комитетининг раиси», «Автомобиль транспорт ва тош йўллар», «Сув хўжалиги» деган сўзлар қўшилсин ва мазкур модда қуйидагича баён қилинсин:

«68-модда. Қорақалпоғистон АССР Министрлар Совети Қорақалпоғистон Автоном Совет Социалистик Республикаси Олий Совети томонидан қуйидаги составда тузилади:

Қорақалпоғистон АССР Министрлар Советининг Раиси;
Министрлар Совети Раисининг Ўринбосарлари;
Давлат План Комиссиясининг Раиси;
Қорақалпоғистон АССР Министрлар Совети ҳузуридаги Давлат хавфсизлиги комитетининг раиси;
Министрлар:
Автомобиль транспорт ва тош йўллар министри;
Ички ишлар министри;
Сув хўжалиги министри;
Соғлиқни сақлаш министри;
Коммунал хўжалик министри;
Маданият министри;
Маҳаллий ва ёқилғи саноати министри;
Маориф министри;
Қишлоқ хўжалиги министри;
Социал та'минот министри;
Савдо министри;
Молия министри;
Юстиция министри».

5. 90-нчи моддада ижроия комитетларининг бўлимларини санаб чиқиш олдидан «бўлимлар» деган сўз илова қилинсин; «қишлоқ хўжалиги ва тайёрлаш», «Енгил ва озиқ-овқат саноати иттифоқ-республика Министрлигининг тасдиқи блан» деган сўзлар тегишинча «қишлоқ хўжалиги», «Гўшт ва сут маҳсулотлари саноати, озиқ-овқат моллари саноати, кенг исте'мол саноат моллари иттифоқ-республика министрликларининг тасдиқи блан» деган сўзлар блан олмоштирилсин; «Йўл ва транспорт хўжалиги», «Енгил ва озиқ-овқат саноати» деган сўзлар чиқариб ташлансин; «Автомобиль транспорти ва тош йўллар», «Сув хўжалиги», «Гўшт ва сут маҳсулотлари саноати», «Озиқ-овқат моллари саноати», «Кенг исте'мол саноат моллари» деган сўзлар киритилиб, мазкур модда қуйидагича баён қилинсин:

«90-модда. Меҳнаткашлар депутатларининг область Советлари ижроия комитетларнинг қуйидаги бўлимлари ва бошқармаларини тузадилар:

бўлимлар:
Соғлиқни сақлаш;
Коммунал хўжалик;
Маҳаллий ва ёқилғи саноати;
Халқ маорифи;
Умумий;
Социал та'минот;
Савдо,
Молия;
бошқармалар:
Автомобиль транспорти ва тош йўллар;
Сув хўжалиги;
Маданият;
Қишлоқ хўжалиги;
План комиссияси;

ижроия комитети раиси ҳузурида кадрлар сектори ва бундан ташқари, областьнинг хўжалик хусусиятларига қараб, Гўшт ва сут маҳсулотлари саноати, Озиқ-овқат моллари саноати, Кенг исте'мол моллари саноати иттифоқ-республика министрликларининг тасдиқи блан меҳнаткашлар депутатларининг область Советлари қуйидаги бўлимларни ёки бошқармаларни тузадилар:

Гўшт ва сут маҳсулотлари саноати;
Озиқ-овқат моллари саноати;
Кенг исте'мол саноат моллари».

6. 91-нчи моддадаги «шунингдек Ички ишлар ва Юстиция Министрликлари» деган сўзлар «Ўзбекистон ССР Ички ишлар министрлиги, Ўзбекистон ССР Юстиция министрлиги» деган сўзлар блан олмоштирилсин; «ва Ўзбекистон ССР Министрлар Совети ҳузуридаги Давлат хавфсизлиги комитети» деган сўзлар киритилиб, мазкур модда қуйидагича баён қилинсин:

(ДАВОМИ ИККИНЧИ БЕТДА).

Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиумининг Фармонларини тасдиқлаш тўғрисида ҳамда Ўзбекистон Совет Социалистик Республикаси Конституцияси (Асосий Қонуни)нинг текистига ўзгартишлар ва қўшимчалар киритиш тўғрисида

Қ О Н У Н

(БОШИ БИРИНЧИ БЕТДА)

«**91-модда.** Область шароитига қараб, СССР ва Ўзбекистон ССР қонунларига асосан, Умумиттифоқ министрликлари Ўзбекистон ССР Ички ишлар министрлиги, Ўзбекистон ССР Юстиция министрлиги ва Ўзбекистон ССР Министрлар Совети ҳузуридаги Давлат хавфсизлиги комитети меҳнаткашлар депутатларининг область Советлари ҳузурида ўз бошқармаларини тузадилар».

7. 93-нчи моддада «Меҳнаткашлар депутатларининг район Советлари қуйидаги бўлимларини тузадилар» деган сўзлардан кейин «ва бошқармаларини» деган сўз чиқариб ташлансин; «Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиумининг тасдиқи блан» деган сўзлар «меҳнаткашлар депутатлари область Советининг тасдиқи блан» деган сўзлар блан олмоштирилсин; «Йўл ва транспорт хўжалиги», «Қишлоқ хўжалиги ва тайёрлаш бошқармаси» деган сўзлар чиқариб ташлансин; «автомобиль транспорти ва тош йўллар» деган сўзлар киритилиб, мазкур модда қуйидагича баён қилинсин:

«**93-модда.** Меҳнаткашлар депутатларининг район Советлари ижроия комитетларнинг қуйидаги бўлимларини тузадилар:

Автомобиль транспорти ва тош йўллар;
Соғлиқни сақлаш;
Маданият;
Халқ маорифи;
Умумий;
Социал та'минот;
Савдо;
Молия;
План комиссияси;

ижроия комитети раиси ҳузурида кадрлар сектори ва, бундан ташқари, район хўжалигининг хусусиятларига қараб, меҳнаткашлар депутатлари область Советининг тасдиқи блан, меҳнаткашлар депутатларининг район Советлари

Коммунал;
Маҳаллий ва ёқилғи саноати бўлимларини тузадилар».

8. 94-нчи моддадаги «Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиумининг тасдиқи блан» деган сўзлар «Меҳнаткашлар депутатлари тегишли область Советининг тасдиқи блан» деган сўзлар блан олмоштирилсин; «Ички ишлар министрлиги» деган сўзлардан олдин «Ўзбекистон ССР» деган сўзлар киритилиб, мазкур модда қуйидагича баён қилинсин:

«94-модда. Районнинг шароитига қараб, СССР ва Ўзбекистон ССР Қонунлари асосида, меҳнаткашлар депутатлари тегишли область Советининг тасдиқи блан, Ўзбекистон ССР Ички ишлар министрлиги меҳнаткашлар депутатларининг район Советлари ҳузурида ўз бўлимларини тузади».

9. 96-нчи моддадаги «Қишлоқ хўжалиги ва тайёрлаш» деган сўзлар «Қишлоқ хўжалиги» деган сўзлар блан олмоштирилиб, мазкур модда қуйидагича баён қилинсин:

«**96-модда.** Меҳнаткашлар депутатларининг шаҳар Советлари ижроия комитетларнинг қуйидаги бўлимларини тузадилар:

Соғлиқни сақлаш;
Коммунал хўжалик;
Маданият;
Халқ маорифи;
Умумий;
Социал та'минот;
Савдо;
Молия;
План комиссияси;

ижроия комитет раиси ҳузурида кадрлар сектори ва, бундан ташқари, шаҳар саноатининг, унинг шаҳар ва шаҳар атрофи хўжалигининг хусусиятларига қараб;

Маҳаллий ва ёқилғи саноати;
Қишлоқ хўжалиги бўлимларини тузадилар».

10. 97-нчи моддада «меҳнаткашлар депутатлари область Совети ижроия комитетининг тегишли бўлимига» деган сўзлар олдидан «меҳнаткашлар депутатлари район Совети ижроия комитетининг тегишли бўлимига» деган сўзлар киритилиб, мазкур модда қуйидагича баён қилинсин:

«**97-модда.** Меҳнаткашлар депутатлари шаҳар Советлари ижроия комитетларининг бўлимлари ўз ишларида меҳнаткашлар депутатларининг шаҳар Советига ва унинг ижроия комитетига ҳам, мехнаткашлар депутатлари район Совети ижроия комитетининг тегишли бўлимига ёки бевосита меҳнаткашлар депутатлари область Совети ижроия комитетининг тегишли бўлимига ҳам итоат қиладилар.

Меҳнаткашлар депутатлари Тошкент шаҳар Совети ижроия комитетининг бўлимлари ўз ишларида меҳнаткашлар депутатларининг Тошкент Советига ва унинг ижроия комитетига ҳамда бевосита Ўзбекистон ССРнинг тегишли министрлигига итоат қиладилар».

Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиумининг Раиси Ш. РАШИДОВ.

Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиумининг Секретари Ж. ИЛҲОМОВА.

Тошкент шаҳри,
1954 йил 29 май.

Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиумининг Ўзбекистон ССР министрларини тайинлаш ҳақидаги Фармонларини тасдиқлаш тўғрисида

Ўзбекистон Совет Социалистик Республикаси Олий Совети **қарор қилади:**

Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиумининг:

А'зам **Хўжаев**ни Ўзбекистон ССР озиқ-овқат моллари саноати министри қилиб;

Фатҳулла Расулович **Носиров**ни Ўзбекистон ССР кенг истe'мол саноат моллари министри қилиб;

Ҳалил Мад'ёрович **Жалилов**ни Ўзбекистон ССР совхозлар министри қилиб;

Ғани **Хўжаев**ни Ўзбекистон ССР уй-жой-граждан қурилиши министри қилиб;

Рахматулла **Алимов**ни Ўзбекистон ССР сув хўжалиги министри қилиб;

Йўлдош Бобожонович **Бобожонов**ни Ўзбекистон ССР ички ишлар министри қилиб;

Алексей Петрович **Бизов**ни Ўзбекистон ССР Министрлар Совети ҳузуридаги Давлат хавфсизлиги комитетининг раиси қилиб тайинлаш тўғрисидаги Фармонлари тасдиқлансин.

Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиумининг Раиси Ш. РАШИДОВ.
Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиумининг Секретари Ж. ИЛҲОМОВА.

Тошкент шаҳри,
1954 йил 29 май.

И. Д. Мельников ва И. Е. Жуков ўртоқларни Ўзбекистон Олий Судининг а'золари қилиб сайлаш тўғрисида

Ўзбекистон Совет Социалистик Республикасининг Олий Совети **қарор қилади:**

Иван Данилович **Мельников** ва Игорь Евгеньевич **Жуков** ўртоқлар Ўзбекистон ССР Олий судининг а'золари қилиб сайлансин.

Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиумининг Раиси Ш. РАШИДОВ.
Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиумининг Секретари Ж. ИЛҲОМОВА.

Тошкент шаҳри,
1954 йил 29 май.

«Никоҳ, оила ва васийлик тўғрисидаги ҳамда гражданлик актлари ҳолатини ёзиш тўғрисидаги Ўзбекистон ССР Қонунлар Кодексини ўзгартириш ва унга қўшимчалар киритиш ҳақида» Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиумининг 1947 йил 10 апрельдаги Фармонини бекор қилиш тўғрисида» Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиумининг 1953 йил 11 декабрьдаги Фармонини тасдиқлаш тўғрисида

Ўзбекистон Совет Социалистик Республикаси Олий Совети **қарор қилади:**

«Никоҳ, оила ва васийлик тўғрисидаги ҳамда гражданлик актлари ҳолатини ёзиш тўғрисидаги Ўзбекистон ССР Қонунлари Кодексини ўзгартириш ва унга қўшимчалар киритиш ҳақида» Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиумининг 1947 йил 10 апрельдаги Фармонини бекор қилиш тўғрисида» Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиумининг 1953 йил 11 декабрьдаги Фармони тасдиқлансин».

Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиумининг Раиси Ш. РАШИДОВ.
Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиумининг Секретари Ж. ИЛҲОМОВА.

Тошкент шаҳри,
1954 йил 29 май.

ЎЗБЕКИСТОН ССР МИНИСТРЛАР СОВЕТИ ВА ЎЗБЕКИСТОН КП МАРКАЗИЙ КОМИТЕТИДА

Қишлоқ хўжалик экинлари экиш давлат планини тўла бажариш тадбирлари тўғрисида

Ўзбекистон ССР Министрлар Совети ва Ўзбекистон КП Марказий Комитети қишлоқ хўжалик экинлари экиш давлат планини қандай бажарилаётганлиги ҳақида Ўзбекистон ССР қишлоқ хўжалик министрлигининг ма'лумотларини кўриб чиқиб та'кидладиларки, партия, совет ва қишлоқ хўжалик органлари, айниқса Тошкент, Андижон, Хоразм областьларидаги ва Қорақалпоғистон АССРдаги партия, совет ҳамда қишлоқ хўжалик органлари КПСС МК сентябрь ва февраль-март Пленумларининг қарорларидан тегишли хулосалар чиқариб олмаганлар ва ўтган йиллардаги хатоларни такрорламоқдалар. Ўтган йил янги ерларни ўзлаштириш ва қишлоқ хўжалик экинлари экиш юзасидан давлат планлари кўп миқдорда бажарилмай қолган эди. Республика бўйича умуман олганда 25 майгача 33 минг гектар ерга шоли, 4 минг гектардан кўпроқ ерга толали экинлар, қарийб 3 минг гектар ерга тамаки, 23 минг гектардан кўпроқ ерга картошка ва сабзавот, 18 минг гектардан кўпроқ ерга полиз экинлари, 39 минг гектар ерга кечки дон ва ем-хашак экинлари экилиб бўлмаган.

Тошкент, Андижон, Хоразм областьларидаги ва Қорақалпоғистон АССРдаги колхозларда баҳори экинлар экиш давлат плани айниқса қониқарсиз бажарилмоқда. Шу блан бирга, Ўзбекистон ССР Министрлар Совети ва Ўзбекистон КП Марказий Комитети Хоразм областида ва Қорақалпоғистон АССРда беда майдони плани кўп миқдорда бажарилмагани ва беда уруғи мавжуд бўлгани ҳолда, область ва район ташкилотлари раҳбарларининг ишга мас'улиятсизлик блан қараганликлари натижасида беда экиш плани бундан аввалги йиллардагидек бажарилмай қолганлигини, давлат томонидан ажратилган беда уруғининг «Заготзерно» омборидан тўла равишда ташиб олинмаганлигини сра чидаб бўлмаслик ҳол деб ҳисобладилар.

Область, район, партия, совет ташкилотлари ва қишлоқ хўжалик органларининг айрим раҳбарлари ҳамда МТС директорлари чигит экиш планини ошириб бажарганликлари блан қаноатланиб, янги ерларни ўзлаштириш ва ҳарбир қишлоқ хўжалик экинини экиш бўйича давлат планини бажариш ишлари блан чинакам шуғулланмай қўйганлар. Ўзбекистон ССР Министрлар Совети ва Ўзбекистон КП Марказий Комитети бундай ҳаракатни тамомила нотўғри ҳаракат деб қораладилар.

Ўзбекистон ССР Министрлар Совети ва Ўзбекистон КП Марказий Комитетининг кўрсатмаларига қарамай, кўпгина районларда янги ерларни ўзлаштириш топшириқлари МТС ва трактор бригадаларига етказилмаган, колхозларда янги ерларни ўзлаштириш ва пахтадан бошқа қишлоқ хўжалик экинларини экиш юзасидан ишлабчиқариш бригадалари тузилмаган. Шунинг натижасида чигит экиш тугалланиши блан кўпгина МТСлар қишлоқ хўжалик экинлари экиш учун ерларни, айниқса янги ўзлаштириладиган ерларни ҳайдаш ва тайёрлаш ишларини деярлик тўхтатиб қўйганлар ва ўзлари хизмат қилаётган колхозларда бу ишларни ташкил қилмаётирлар. Аммо кўпгина область ва районларнинг партия ҳамда совет ташкилотлари МТС ва колхоз раҳбарларининг давлат аҳамиятига эга бўлган бу ишга ана шундай муносабатда бўлишдек йўл қўйиб бўлмаслик фактларига э'тибор бермаётирлар ва улардан янги ерларни ўзлаштириш ҳамда барча қишлоқ хўжалик экинларини экиш юзасидан белгиланган планларнинг сўзсиз бажарилиши учун жавобгарликларини талаб қилмаётирлар.

Ўзбекистон ССР Министрлар Совети ва Ўзбекистон КП Марказий Комитети Ўзбекистон ССР қишлоқ хўжалик министрлигига (ўртоқ Муҳаммаджоновга), Сув хўжалиги министрлигига (ўртоқ Алимовга), область ва район партия комитетлари, область ижроия комитетларига, район ижроия комитетлари ва МТС директорларига ҳарбир колхозининг қишлоқ хўжалик экинлари экиш давлат планини бажариши учун дарҳол тегишли чоралар кўриш мажбуриятини юкладилар. Бунинг учун ҳамма ҳайдов тракторлари, ер қазиш машиналари ва зарур миқдорда экиш агрегатлари янги ерларни ўзлаштириш ҳамда қишлоқ хўжалик экинлари экиш планини тугаллаш ишига тортилиши, трактор бригадалари учун бу ишларни ўтказиш юзасидан тегишли топшириқлар белгиланиши бунда иш ҳажми ва уни тугаллаш муддатлари кўрсатилиши, техникадан юқори унумли фойдаланиш ташкил қилиниши керак.

Колхозларда янги ерларни ўзлаштириш ва пахтадан бошқа қишлоқ хўжалик экинлари экиш планлари бўлган ишлабчиқариш бригадалари ишчи кучлари ва техника блан тўлатилиши, шунингдек зарур бўлган ҳолларда махсус бригадалар ташкил қилиниши ва ҳарбир экинни энг қисқа муддатларда экиб бўлиш юзасидан тегишли тадбирлар ишлаб чиқилиши зарур.

2. Областьлар бўйича қишлоқ хўжалик экинлари экиш юзасидан бешкунлик топшириқлар тасдиқланди.

Область ижроия комитетлари ва область партия комитетларига, район ижроия комитетлари ва район партия комитетларига бу топшириқларни уч кун муддат ичида районларга, МТС ва колхозларга, трактор ва далачилик бригадаларига етказиш ҳамда уларнинг бажарилиши устидан контроль қилиб туришни та'минлаш мажбурияти юклатилди.

Юқоричирчиқ, Жомбой, Чимбой, Янгиқўрғон ва Ургут районларининг район партия комитетлари секретарьлари, район ижроия комитетлари раислари ва МТС директорлари, агар улар толали экинлар ва тамаки экиш планини яқин кунларда бажариш учун тегишли чораларни кўрмасалар, жиддий мас'улиятга тортилажаклари тўғрисида огоҳлантирилдилар.

Хоразм область ва Қорақалпоғистон АССР раҳбарларининг беда уруғи мавжуд бўлгани ҳолда беда экиш планининг бажарилмай қолишига йўл қўйганликлари ва бошқа қишлоқ хўжалик экинларини экишни қониқарсиз олиб бораётганликлари учун жавобгар эканликлари ҳақидаги масалани Ўзбекистон КП Марказий Комитети бюросида муҳокама қилиш зарур деб топилди.

Ўзбекистон ССР Қишлоқ хўжалик министрлигига, область ва район партия ҳамда совет ташкилотларига экишни тугаллаш учун хамма колхозларни қишлоқ хўжалик экинлари уруғи блан та'минлаш тадбирларини кўриш мажбурияти юклатилди.

Қишлоқ хўжалик экинларининг, айниқса сабзавот-полиз, ем-хашак экинлари ва картошканинг ҳосилини ошириш ҳамда бу экинларни экиш ва парвариш қилишда қўл меҳнатини камайтириш мақсадида, Ўзбекистон ССР Қишлоқ хўжалик министрлигига, область ва район партия комитетларига, МТС директорларига бу экинларни квадрат шаклида уялаб экиш усулини мумкин қадар кенг қўлланиш ва бу экинларни машина блан икки томонлама ишлаш усулини кенг жорий қилиш мажбурияти юклатилди.

Тошкент область партия комитетининг пленуми

Ўзбекистон КП Тошкент область комитетининг II пленуми бўлиб ўтди. Пленумда район партия комитетларининг секретарьлари, район ижроия комитетларининг раислари, совхоз ва МТС директорлари ва йирик колхозларнинг раислари бошланғич партия ташкилотларининг секретарьлари қатнашдилар.

Пленумда «КПСС Марказий Комитети февраль-март Пленуми қарорининг бажарилиши ва область партия ташкилотининг вазифалари тўғрисида» Тошкент область партия комитетининг секретари ўртоқ **Алимов** доклад қилди.

Тошкент область меҳнаткашлари бутун совет халқи блан биргаликда КПСС Марказий Комитети февраль-март Пленуми қарорини якдиллик блан ма'қулладилар ва қишлоқ хўжалигини кескин равишда юксалтириш, яқин 2 — 3 йил ичида мамлакатда қишлоқ хўжалик маҳсулотлари ва енгил саноат учун хомаш'ё мўл-кўллигини та'минлаш тўғрисида партиямиз томонидан қўйилган вазифаларни бажаришда бутун кучларини сарф этмоқдалар. Область пахтакорлари СССР Министрлар Совети ва КПСС Марказий Комитетининг «Ўзбекистон ССРда 1954—1958 йилларда пахтачиликни янада ривожлантириш тўғрисида»ги қарорини амалга ошириш учун зўр ғайрат блан меҳнат қилмоқдалар.

Область қишлоқ хўжалик меҳнаткашлари олдида турган муҳим вазифаларнинг муваффақиятли бажарилиши даставвал қишлоқ хўжалигига партия раҳбарлигини тубдан яхшилашни талаб этади. Бу йил область бўйича ўрта ҳисоб блан ҳар гектар ердан колхозлар бўйича 28 центнердан, совхозлар бўйича 30 центнердан ҳосил етиштириш, пахта майдонини 12 минг гектарга кенгайтириш керак.

Кўкламги об-ҳавонинг ноқулай келганлигига қарамасдан кўпчилик колхоз, совхоз ва МТСлар чигит экишни асосан муваффақиятли ўтказдилар. Колхоз ва совхозлар қўриқ ва бўз ерларни ўзлаштириш ҳисобига пахта майдонини анча кенгайтирдилар. Бу жиҳатдан Ховос район колхоз ва совхозларининг ишлари диққатга сазовордир. Улар бу йил 3 минг гектар янги ер ўзлаштирдилар.

Броқ ғўза парваришининг ҳозирги аҳволи ташвиш туғдирмоқда.

Пискент, Оҳангарон, Юқоричирчиқ ва Октябрь районидаги колхоз, совхоз ва МТСларнинг бирқанчаси чигит экишни анча кечиктирдилар. Кўп колхоз, совхоз ва МТСларнинг раҳбарлари чигитнинг текис униб чиқиши учун тегишли тадбирлар кўрмадилар, чигит суви беришни кечиктирдилар ва натижада бир неча минг гектар ердаги чигит 10 майдан кейингина униб чиқди. Кўп колхоз ва совхозлар ғўзани яганалашни жуда кечиктириб, ғўза қатор ораларини ишлашни ҳам ўз вақтида бошламадилар. Ҳозирги вақтда бирқанча жойларда ўт босган пахта майдонлари бор. Ғўзани озиқлантириш ва суғориш кечиктирилмоқда. 25 майгача атиги 30 процент экин майдони суғорилган, холос. Бекобод, Бўка, Янгийўл районлари, 1-нчи Боёвут, 3-нчи Боёвут совхозлари экинларни суғоришда айниқса орқада қолмоқдалар.

Область ва район партия ташкилотлари, МТС ва совхоз раҳбарлари ғўза парваришида бор имкониятдан фойдаланмаётирлар. МТС ва совхозларнинг трактор парки культивация учун ўз муддатида тахт қилиб қўйилмади. 257 трактор ҳалигача қатор ораларини ишлашга жалб этилмаган. Область бўйича ҳарбир универсалнинг кундалик иш унуми 12,5 гектар ўрнига атиги 7 гектарни ташкил этади.

Ўртасарой районидаги 1-нчи МТСнинг 4-нчи трактор бригадаси механизаторларининг 1 августгача ҳарбир универсал блан 1000 гектар ерни ишлаш тўғрисидаги ажойиб ташаббуси область механизаторлари ўртасида кенг ёйилмади. Кўп трактор бригадалари мусобақага қўшилиб қўйиб, амалда ёмон ишламоқдалар.

Кўпгина колхоз ва совхозларда меҳнат ресурсларидан қониқарли фойдаланилмаётир, меҳнат тўғри ташкил этилмаган, интизом бўш, колхозчи ва совхоз ишчилари учун иш шароитини янада яхшилаш тўғрисида ғамхўрлик қилинмаётир.

— КПСС Марказий Комитетининг февраль-март Пленуми, — дейди ўртоқ Алимов,—қишлоқ хўжалик экинларининг ҳосилини ошириш, экинни парвариш қилиш ишларини ўз вақтида ва юқори сифатли ўтказишга боғлиқ деб та'кидлаган эди. Лекин КПСС Марказий Комитети Пленумининг бу кўрсатмасини биз қониқарли бажармаётирмиз. Трактор ва далачилик бригадалари ўртасида келишиб ишлашни йўлга қўйиш, тракторлардан фойдаланишда эгасизликка барҳам бериш, ғўза қатор ораларини ишлашда йўл қўйилган хато ва камчиликларни тугатиш, бутун воситаларни ишга солиб 15 июньгача ғўза қаторларини иккинчи комплекс ишлашни тамомлаш керак.

— Область қишлоқ хўжалигида, — дейди докладчи, — жут ва каноп муҳим ўрин тутади. Илғор колхозларнинг жут ва каноп етиштиришда катта муваффақиятлар қозонган бўлишларига қарамай, хўжаликнинг бу соҳаси ҳали ҳам орқада қолмоқда.

Жут ва каноп экинлари парваришини бутун чоралар блан кучайтириш, ҳосилни йиғиб олишга ҳозирдан тайёргарлик бошлаш керак.

КПСС Марказий Комитети Пленумининг қарори асосида сабзавот ва картошка ҳосилини ошириш ва бу экинларнинг ялпи маҳсулотини кўпайтириш юзасидан областимизда анча иш қилинди. Колхозлар чиринди тувакчаларидан кенг фойдаланиб, сортли уруғликлар экмоқдалар, теплица-комбинатлар қурилишини кенгайтирмоқдалар. 2 минг гектарга яқин сабзавот, полиз экинлар ва картошка квадрат шаклда уялаб экилди.

Броқ, сабзавот етиштиришда ҳали жиддий камчиликлар бор. Эртаги сабзавот тахминан уч ҳафта кечикиб экилди. Қорасув ва Тошкент районларининг кўп колхозларида сабзавот экинларини парвариш қилиш, озиқлантириш ва суғориш кечикмоқда.

Областимизнинг совхоз ва колхозларида анчагина дон экинлари экилади. КПСС Марказий Комитети февраль-март Пленуми қароридан кейин Паркент, Оҳангарон, Ховос районларининг колхозлари қўриқ ҳамда бўз ерларни ўзлаштириш ҳисобига баҳорикор дон экинлари майдонини анча кенгайтирдилар.

— Бизнинг областьда, — дейди докладчи, — дон хўжалигини юксалтириш учун барча имкониятлар мавжудир. Дон экинлари етиштиришда механизациядан кенг фойдаланиш, агротехника қоидаларига риоя қилиш, ғалла йиғим-теримига бутун техникани ва шу жумладан комбайнларни тахт қилиб қўйиш керак.

Чорвачиликни ривожлантиришда катта камчиликлар бор. Чорва молларини ем-хашак блан ва концентрат озуқалар блан та'минлаш қониқарсиз ҳолда. Натижада чорва молларининг кўплаб нобуд бўлишига йўл қўйилмоқда. Айниқса беда, пичан ўриш, силос босиш, сомон тайёрлаш ишларига Пискент, Ховос, Бекобод ва Оҳангарон районларида кам э'тибор берилмоқда.

Чорва молларини етарлик озуқа блан та'минлаш, ёш молларни ихтиёт қилиб асраш, молхоналар қуриш ҳозирги куннинг энг муҳим вазифаларидандир.

Сўнгра ўртоқ Алимов ирригация иншоатлари қурилишини янада кенгайтириш зарурлиги масаласига тўхтайди. Шунингдек докладчи кўпгина МТСларнинг ишида жиддий камчиликлар борлигини та'кидлади. Колхозлар ишлабчиқариш планини тузиш, меҳнатни ташкил этиш ва ҳисобга олиш, илғор агротехника тадбирларини ишлабчиқаришга татбиқ этишда МТСлардан тегишли ёрдам олмаётирлар. Район партия комитетлари эса МТС раҳбарларидан ўз зиммаларига олган мажбуриятларни бажаришни қаттиқ талаб этмайдилар.

Докладчи, қолоқ колхозларга МТСлар томонидан ҳали ҳам яхши хизмат кўрсатилмаётганини, уларга энг тажрибали механизаторлар ва етарли техника юборилмаётганини, шунингдек область матлубот союзи, «Сельхозснаб» ва область пахтачилик тресги қолоқ колхозларга доимий ғамхўрлик кўрсатмаётганликларини та'кидлаб ўтди. Шунинг учун бу колхозларнинг кўпида ҳали ҳам аҳвол оғир.

Сўнгра ўртоқ Алимов совхозларнинг ишида бўлган камчиликларни ва совхозларга министрлик ҳамда партия ва совет ташкилотлари томонидан қониқарсиз раҳбарлик қилинаётганлигини қаттиқ танқид қилди.

— КПСС Марказий Комитетининг сентябрь ва февраль-март Пленумлари қарорларидан кейин, — деди докладчи, — область партия ташкилоти район партия комитетларини мустаҳкамлаш, партия аппаратлари ишини қайта қуриш, МТС, колхоз ва совхоз бошланғич партия ташкилотларининг раҳбарлигини ишлабчиқаришга яқинлаштиришда анча иш қилди. Бирқанча коммунистлар қишлоқларда ишлашга юборилди. МТСларнинг зоналарида район комитетларининг 97 инструкторлари ишламоқда.

Шунга қарамай, қишлоқ райкомларининг ишини қайта қуриш ҳали ҳам тугалланган эмас. Кўпгина райкомларнинг МТС зонаси бўйича секретарьлари ва инструкторлари бўш ишламоқдалар, бошланғич партия ташкилотларини мустаҳкамлашга етарлик э'тибор бермаётирлар, оммавий-сиёсий ишни кучайтириш, колхозларнинг экономикаси блан чуқур шуғулланиш, меҳнат интизомини мустаҳкамлашда самарали ишламаётирлар. Қишлоқда маданий-оқартув ишлари ҳозирги куннинг талабига жавоб бермайди.

Область партия комитети ҳали ҳам партия комитетларига етарлик раҳбарлик қилмаётир. Қишлоқ райкомлари ишини қайта қуришни тезлик блан тугаллаш керак. Бу — партия раҳбарлигини колхоз, совхоз ишлабчиқаришининг муҳим участкаларига максимал равишда яқинлаштиришга, қишлоқ меҳнаткашлари ўртасида сиёсий ишларни кучайтиришга, КПСС Марказий Комитети февраль-март Пленуми томонидан қўйилган вазифаларни муваффақиятли бажаришга ёрдам беради.

* * *

Доклад юзасидан қизғин музокаралар бўлди.

Пленум қатнашчилари Андижон пахтакорларининг ўзаро текшириш бригадаси раҳбари, область ижроия комитетининг раиси ўртоқ **Ашуров**нинг сўзини зўр э'тибор блан тингладилар.

— Ғўзалар ўсишда 1953 йилдагидан ҳам кечикмоқда, — деди ўртоқ Ашуров, — ҳолбуки, ўтган йили ҳам область пахта тайёрлаш планини бажараолмаган эди.

Область қишлоқ хўжалик бошқармаси ва айрим район раҳбарлари ғўзани парвариш қилишнинг бориши ҳақида ҳақиқатга тўғри келмайдиган, оширилган ма'лумотлар бермоқдалар. Бу ҳол пахтадан юқори ҳосил олиш учун барча куч ва воситаларни тўла сафарбар этиш зарур бўлган, ғўза парвариши жиддий равишда орқада қолаётган ҳозирги вақтда хотиржамлик ва бепарволик кайфиятини туғдиришга сабабчи бўлмоқда.

Кўп жойларда ғўзалар ўсишдан ўтган йилга қараганда икки ҳафта кечикмоқда. Бу аҳволнинг юз беришига сабаб шуки, айрим колхоз ва совхозларда агротехника қоидалари бузилмоқда, ғўза қатор ораларини ишлаш муддатлари ўтиб кетмоқда, меҳнат интизоми суст, колхозчи ва механизаторлар ўртасида оммавий-сиёсий ишлар бўш олиб борилмоқда. Ўртачирчиқ районидаги Ленин номли колхоздек кўп колхозларда ғўза тупларининг нормал қалинликда бўлиши учун кураш олиб борилмаётир. Шу колхозда 150 гектардан ортиқроқ ерда ҳар гектарда 50 — 55 минг туп ўсимлик бор, холос. Бўка, Пискент, Бекобод, Ховос, Ўртачирчиқ ва бошқа районларда ҳам увотлар ва ерларнинг чекасига кўчат ўтқазишга ҳали ҳам киришилмаган. Шунингдек суғориш ишига яхши э'тибор берилмаётир. Ўсимликни озиқлантириш иши кечикиб кетмоқда. 25 майгача 1200 СУЗ агрегатидан 850 таси тракторларга тиркалган бўлса ҳам, буларнинг ярми ишлатилмаётир. Ба'зи колхозларда ва 2- Боёвут совхозида ўсимлик қўл блан озиқлантирилмоқда.

Кўп колхоз ва совхозларда ишчи кучлари тўла ҳисобга олинмаган. Янгийўл районидаги Ленин номли колхозда юзларча колхозчилар дала ишларига қатнашмайди. Ма'мурий хўжалик ишларида 38 киши ўрнига 63 киши бириктилиб, уларнинг кўпига қонунсиз равишда 1,5—2 тадан меҳнат куни тўланмоқда.

Ғўза парваришининг сифати паст бўлишига сабаб бўлаётган омиллардан бири шуки, ба'зи колхоз правлениелари иш нормаларини ошириб белгиламоқдалар. Масалан, Оржоникидзе районидаги Маленков номли колхозда яганалаш нормаси 0,35 — 0,40 гектар белгиланган. Бу эса ягананинг сифатсиз ўтказилишига сабаб бўлган.

МТС ва район ташкилотлари қолоқ колхозларга ҳали ҳам етарлик ёрдам бермаётирлар. Область бўйича ҳарбир универсалга ўртача 80 — 85 гектар ерни ишлаш тўғри келса, қолоқ «Коммунизм» колхозига 114 гектар ер ҳисобидан универсаллар берилган.

Бўка районидаги 1 МТС директори ўртоқ **Живодеров** қишлоқ хўжалиги ишларини планлаштиришда бюрократларча расмиятчиликка йўл қўяётганлиги учун область қишлоқ хўжалик бошқармасини қаттиқ танқид қилди. Бу МТСга план бўйича берилган топшириқни бажариш учун яна 23 та культиватор керак. МТСда қурилиш ишлари тугалланмоқда. Лекин Қишлоқ хўжалик министрлиги мастерскойни жиҳозлаш ва электрлаштириш учун ҳечқандай чора кўрмаётир.

Қуйичирчиқ район ижроия комитетининг раиси ўртоқ **Мерганов** ижрони текшириш зарурлиги ҳақида гапирди.

— Бизнинг райондаги қолоқ колхозларга ёрдам бериш учун область ижроия комитети махсус қарор қабул қилди. Лекин колхозлар ҳалигача ҳечнарса олганлари йўқ.

Область қишлоқ хўжалик бошқармаси бизнинг райондаги 2 МТС раҳбарларининг ёмон ишлаётганлиги тўғрисидаги шикоятимизга қулоқ солмаётир. Бошқарма раҳбарлари бизнинг райондаги колхоз ва МТСларга бормайдилар.

Пискент район партия комитетининг секретари ўртоқ Латипов сўз олади. Ўзбекистон ССР Министрлар Совети Пискент районининг колхозларига ёрдам бериш тўғрисида ва шу жумладан бу районга бошқа жойлардан хўжаликлар кўчириш тўғрисида махсус қарор қабул қилган эди. Бу қарор бажарилмади.

Ўзбекистон ССР Министрлар Совети «Ўзбекбирлашув»га (раиси ўртоқ Юнусов) Пискент район колхозларига 1954 йил 1 кварталида 15 та юк автомашинаси сотиши тўғрисида фармойиш берган эди, ҳалигача колхозлар бирорта ҳам автомашина олганлари йўқ.

Бекобод район партия комитетининг секретари ўртоқ Сотиболдиев партиявий—сиёсий ишларни кучайтириш тўғрисида сўзлайди. Шунинг блан бирга у область партия комитети ўз ишини КПСС Марказий Комитети сентябрь ва февраль-март Пленумлари қарорлари асосида ҳали ҳам тўла равишда қайта қурмаганлигини айтади.

Область сув хўжалик бошқармасининг бошлиғи ўртоқ **Полвонов** колхоз ва совхозларда сув исрофгарчилигига йўл қўйилаётганлиги тўғрисида кўп фактлар келтирди. Кечаси суғориш ҳали ҳам яхши йўлга қўйилмаган. Сувдан тежаб-тергаб фойдаланилмаётир.

Пленум пиллачиликни ривожлантириш масаласига алоҳида э'тибор берди. Областьнинг илғор колхозлари жадал усул блан қурт боқишни кенг йўлга қўйиб, ҳозирданоқ пилла топширишга киришдилар. Броқ, ипак қуртларини боқиш масаласида жиддий камчиликлар бор. Қурт боқиш режимига риоя қилинмаётир. Натижада Қуйичирчиқ ва Оржоникидзе районларида ипак қуртлари касалга учради.

Пленумда сўзга чиққан Ўзбекистон КП Марказий Комитетининг секретари ўртоқ **Камолов** айрим район, колхоз, совхоз ва МТС раҳбарлари ғўзани парвариш қилишдаги қолоқликка кўклам кеч келди, деб баҳона кўрсатаётганликларини зарарли бир ҳол деб қаттиқ қоралади. Айрим колхоз ва совхозлар шу боҳанани кўрсатиб ғўза парваришининг 15 — 20 кунга кечикиши табиий бир ҳол деб қарамоқдалар ва экинларни парвариш қилишга бутун куч ва воситаларни сафарбар қилмаётирлар. Фактлар шуни кўрсатадики, бор бўлган техникадан ўтган йилдагига қараганда ёмон фойдаланилмоқда.

Район партия комитетларининг секретарьлари шуни эсда тутишлари керакки, уларнинг ишига сўзлаган нутқ ва берилган ва'даларига қараб эмас, балки хўжалик ишларининг натижасига қараб баҳо берилади. Колхозчи ва механизаторлар ўртасида оммавий-сиёсий ишларни тубдан яхшилаш керак.

Ўртоқ Камолов пленум қатнашчиларининг э'тиборини ем-хашак тайёрлашдаги қолоқликка барҳам беришга қаратди.

Партия ташкилотлари қолоқ колхозларни кадрлар блан мустаҳкамлашда анча иш қилдилар. Лекин бу етарлик эмас. Вазифа қолоқ колхозларга доимий амалий ёрдам беришдан иборат. Шундагина қолоқ колхозларни илғорлар даражасига кўтариш мумкин. Шунингдек қолоқ районларга ҳам доимий ёрдам бериш керак. Пискент районининг қолоқлиги тўғрисида кўп йиллардан бери гап-сўз бўлиб келади. Лекин область ташкилотлари бу районга ҳали ҳам амалий ёрдам бермаётирлар.

Пленумда Союз НИХИ директори ўртоқ **Мальцев,** область қишлоқ хўжалик бошқармасининг бошлиғи ўртоқ **Молчанов,** область ижроия комитетининг раиси ўртоқ **Жалилов,** Ховос районидаги Карл Маркс номли колхоз раиси ўртоқ **Хўжабеков** ва бошқалар ҳам сўзга чиқдилар.

Пленум қишлоқ хўжалигига раҳбарлик қилишдаги хато ва камчиликларни тугатиш ҳамда колхоз, совхоз хўжалигини янада юксалтириш тўғрисида қарор қабул қилди.

* * *

Пленум ташкилий масалаларни ҳам кўрди. Ўртоқ М. Ғуломов ва ўртоқ С. Солимуҳаммедовлар область партия комитетининг секретарьлари қилиб сайландилар.

Депода ёшлар кечаси

Тошкентдаги темир йўл транспорти инженерлари институти студентлари блан Тошкент—товар станцияси тепловоз депосининг ёш ишчилари ўртасида бирнеча йиллардан бери мустаҳкам ижодий ҳамкорлик ва дўстлик давом этиб келмоқда. Шу муносабат блан яқинда Тошкент товар станцияси тепловоз депосининг клубида навбатдаги студент ишчи-ёшлар кечаси бўлиб ўтди. Кечада тепловоз депосининг ишчилари, инженер-техник ходимлари ҳамда хизматчилар институт студентларидан ташкил топган бадиий ҳаваскорлик тўгарагини қизғин кутиб олдилар. Студентлар ўз кучлари блан темирйўлчиларга катта концерт қўйиб бердилар. Концертда студентлар совет композиторларининг янги асарлари, жумладан рус ва ўзбек совет композиторларининг асарларини моҳирлик блан ижро этиб, тамошабинларда зўр таассурот қолдирдилар. Шунингдек, улар совет шоирларининг энг яхши ше'рлари ҳамда бадиий асарларидан айрим парчаларни ғоят усталик блан ўқиб, кеча қатнашчиларининг табрикларига сазовор бўлдилар. Концертдан сўнг институт студентлари депо ишчи-ёшлари учун танца ташкил этдилар. Депода бўлиб ўтган бу навбатдаги студент ва ишчи-ёшлар кечаси ғоятда мароқли ва кўнгилли ўтди.

Депо партия, касаба союз ҳамда комсомол ташкилотлари бу кўнгилли кечани ташкил этиш ва уни ўтказишда алоҳида ташаббус кўрсатган бир группа студентларга раҳматнома э'лон қилдилар.

Бундай завқли кечалар институтда ҳамда депода тез-тез бўлиб турипти ва улар студентларни ишлабчиқариш блан яқиндан таниш бўлишларига, аудиторияда олган назарий билимларини амалий иш блан боғлаб уни мустаҳкамлашларига ёш ишчиларни эса фан ва техника янгиликларидан ўз вақтида хабардор бўлиб туришларига катта амалий ёрдам бермоқда.

З. ОРИПОВ.

Ғўза парваришида ҳарбир „Универсал“нинг унумли ишлашини та'минлайлик!

Тракторларнинг иш унуми оширилмоқда

МИРЗАЧЎЛ («Тошкент ҳақиқати» мухбиридан), районидаги 1-нчи МТС 10 та колхозга хизмат қилади. Шу кунларда МТС механизаторлари ўртасида минггектарчилар ҳаракати тобора кенгайиб бораётир. Улар «Полярная звезда» колхозида хизмат қилаётган илғор механизаторларнинг мактубини кенг муҳокама қилиб, колхозларга хизматни янада яхшиламоқдалар.

Механизаторлар ўз агрегатларининг иш унумини ошириш, уларнинг бетўхтов ишлашини та'минлаш, ёнилғини тежаш, ҳарбир агрегат блан мавсумда 1000 гектар ердаги ғўзани сифатли ишлаб бериш юзасидан конкрет мажбуриятлар олмоқдалар. Ворошилов номли колхозда хизмат қилаётган 13-нчи трактор бригадасининг универсалчиси ўртоқ Анорбой Алимов ўтган йили 1325 гектар, «Ленинизм» колхозида хизмат қилаётган тракторчи ўртоқ Ғани Содиқов 1211 гектар майдондаги ғўзани сифатли ишлаб берган эдилар. Улар бу йилги мавсумда 1300—1400 гектардан ердаги ғўзани ишлаб бериш мажбуриятини олдилар. 93 универсалчининг ҳаммаси ана шундай юксак мажбурият олиб, ўз сўзларининг устидан чиқиш учун курашмоқдалар.

Универсалларнинг бетўхтов ишлашини та'минлаш ва иш унумини ошириш мақсадида «Қизил юлдуз» колхозидаги С. Борилов, Хрушчёв номли колхоздаги Л. Толстов, Жданов номли колхоздаги И. Кокоров ўртоқлар бошлиқ трактор бригадалари чопиқ агрегатларининг икки сменада ишлашини та'минламоқдалар. Бу ташаббус бошқа трактор бригадаларида ҳам қўлланилмоқда.

Универсалчиларнинг икки сменада ишлаши ташкил қилинган колхозларда иш унуми илгаригига нисбатан анча орта бошлади. Масалан, Жданов номли колхозда бунга қадар бир кунда атиги 36 гектар ернинг ғўзаси культивация қилинган бўлса, ҳозир универсалчиларнинг икки сменада ишлаши туфайли кунда 52 гектар ердаги ғўза қатор оралари ишланмоқда. Ишнинг бу тариқа ташкил қилиниши Ворошилов номли, Будённий номли ва «Қизил юлдуз» колхозларида ҳам яхши натижалар бераётир.

Илғор механизаторларнинг чақириғидан сўнг универсалчиларнинг ўз агрегатларига нисбатан жавобгарлиги янада оширилди. Шу кунларда ҳарбир тракторчи мас'улиятни тўла ҳис этган ҳолда фидокорона меҳнат қилмоқда.

Броқ шуни айтиш керакки, айрим колхозларнинг правлениелари механизаторларнинг унумли ишлашлари учун уларга қулай шароит яратиб беришга етарли аҳамият бермаётирлар. Жумладан, Будённий номли колхозда хизмат қилаётган ўртоқ Файзуллаев бошлиқ трактор бригадасининг тракторчилари учун ҳанузгача ётоқхона тайёрлаб берилмаган. «Октябрь» колхозида эса далага ўз вақтида минерал ўғит келтирилмаганлиги учун ўғитлагич машиналари тиркалган универсаллар бирнеча кун ишламай қолган. Бу каби ҳоллар бошқа бир қатор колхозларда ҳам юз бераётир.

Бу колхозларнинг раҳбарлари механизациянинг унумли ишлашига ҳалал бераётган юқоридаги ҳолларга тезда хотима беришлари керак. Улар шуни унутмасликлари зарурки, ғўза қатор ораларини ишлашда илғор техниканинг кучидан тўла фойдаланилгандагина мўл ҳосил олиш мумкин бўлади.

Б. ҲАЛИЛОВ.

Универсалларнинг тўхтовсиз ишлашига эришайлик

Ўртачирчиқ районидаги Сталин номли колхозда хизмат қилаётган Б. Бойхонов бошлиқ трактор бригадасининг универсалчилари мавсумда 1000 гектардан ердаги ғўзани ишлаш мажбуриятини олиб, фидокорона меҳнат қилаётирлар.

Аммо колхоз правлениеси (раиси ўртоқ Назаров) механизаторларнинг ташаббусини қўллаб-қувватламаётир, улар чопиқ тракторларининг унумли ишлаши учун механизаторларга зарур шароит яратиб бермаганлар. Шунинг учун арзимаган сабаблар блан тракторчилар бекор туришга мажбур бўлмоқдалар. Масалан, У. Тошпўлатов бошлиқ бригадада Т. Иброҳимовнинг универсали ёнилғи етказиб берилмаётгани сабабли ба'зи кунларда бекор туради. МТСдан ёнилғи келтириш учун от, арава ҳам ажратилади-ю, лекин колхозда аравакаш «топилмаганидан» ёнилғи келмай қолади. Шунга ўхшаган ўринсиз сабаб, бўлмағур баҳоналар ҳар куни топилиб туради.

Агар колхозда юз бераётган бундай аҳволга тез барҳам берилмаса, ғўза парвариши ҳозиргидек кечикаверади.

Ўртачирчиқ районининг раҳбарлари Сталин номли колхознинг иши блан жиддийроқ шуғулланишлари лозим.

Т. ЙЎЛДОШЕВ,
А. ТОЖИМАТОВ.

Бригада а'золари мўл ҳосил учун курашмоқдалар

Янгийўл районидаги Ворошилов номли колхознинг ўртоқ Омонбой Охунбобоев бошлиқ бригада а'золари бу йил ҳар гектар ердан 45 центнердан ҳосил етиштириш учун курашмоқдалар. Колхозчилар ўз сўзларининг устидан чиқиш мақсадида барча дала ишларини намунали олиб бормоқдалар. Бригада а'золари ғўзанинг дастлабки парваришини колхозда биринчи бўлиб тамомладилар ва шундан кейин ғўзани озиқлантиришга киришдилар.

Мўл ҳосил учун курашда бригада а'золаридан Т. Абдуллаева, Т. Пўлатова, С. Валиқулова, Ё. Саидова ўртоқлар айниқса ғайрат кўрсатиб меҳнат қилаётирлар. Улар ҳар куни чопиқ нормаларини 2 — 2,5 баравар ошириб бажармоқдалар.

Бригада а'золари ғўзанинг дастлабки икки парваришини шу кунгача тамомладилар ва ҳамма майдондаги ғўзани шоналашига эришдилар.

М. ҲАМРОҚУЛОВ.

Сирдар'ё районидаги I МТСнинг механизаторлар социалистик мусобақасига қўшилиб, ўз ишида катта муваффақиятларга эришмоқда. У мавсум бошидан буён кунлик нормасини доим ошириб бажармоқда. Суратда: А. Қурбонов «XIX партс'езд» колхозида ғўза қатор ораларини культивация қилаётир.

Универсалчиси А. Қурбонов

А. Аверьянов фотоси.

АГРОНОМ МАСЛАҲАТИ

Ғўзани қатор ёнидан озиқлантиришнинг афзалликлари

Областимиз колхозлари олдида пахта ҳосилини янада оширишдан иборат катта ва мас'улиятли вазифа турипти.

Кўпгина колхоз ва совхозлар илғор агротехника усулларини усталик блан қўлланиб ҳар гектар ердан 30 — 40 центнердан пахта ҳосили олиб келмоқдалар.

Пахтадан мўл ҳосил етиштиришнинг энг муҳим агротехника тадбирларидан бири ғўзани ўсув даврида ўғитлашдир. Бу нарса мўл ҳосил усталарининг кўпйиллик амалий ишлари блан тасдиқланган. Лекин бу тадбирнинг самарали натижа бериши учун, биринчидан ғўза ўсув даврида ўз вақтида, я'ни ўсимликнинг толиқиб қолмаслиги кўзда тутилиб озиқлантирилиши керак. Иккинчидан эса ўғитлар шундай солиниши зарурки, натижада у ўзининг фойдали та'сирини ўсимликда тезроқ ва кўпроқ кўрсатсин. Ҳозир ҳам кўпчилик ҳолларда ғўзани ўсув даврида озиқлантиришда ўғит қатор ораларига солиниб 3 — 4 сантиметр чуқурликка кўмилиб кетади.

Ҳархил кузатишлар ва илғорларнинг тажрибасига қараганда, агар ўғитлар қатор ораларига солинса, ўсимлик ўғитдаги минерал моддалардан тўла фойдаланолмас экан. Бу ҳодиса ғўзалар ҳали ёш бўлганида айниқса кўпроқ сезилади. Чунки ғўза ёш бўлганида унинг илдизлари ҳали ривожланиб етмаган бўлади. Масалан, ғўза 4 та чинбарг чиқарган даврда унинг ён илдизлари фақат 12 — 14 сантиметр узунликда ёйилади. Ҳолбуки, ўғит қаторнинг ўртасига солинганда ғўза тупидан 25 — 30 сантиметр узоқликка тушади. Илдиз ўғитга унчалик етиб улгурмайди, демак ўсимлик етарли даражада озиқланаолмайди.

Союз НИХИ да олиб борилган текширишлар, шунингдек илғорлар тажрибаси ғўза ўсаётганда, айниқса унинг ёшлигида озиқлантириш шу блан бирга ўғитни қатор пуштасининг ён томонидан солишнинг яхши натижа беришини кўрсатди.

Ғўзани қаторларнинг ён томонидан солиб озиқлантирганда жуда катта фойда беради. Шундай қилинганда ҳосил гектарига 2 — 3 центнердан ошиши ма'лум бўлди.

Масалан, Чиноз районидаги 1-нчи МТС агрохимия лабораторияси «Қизил октябрь» колхозида ғўзани ўсув даврида ўғитни қаторлар ёнига солиб, тажриба қилиб кўрганида ҳар гектар ердан 42 центнердан ҳосил олинди. Ўғит оддий усулда қатор ораларига солинганда эса гектаридан 34,34 центнердан ҳосил етиштирилди. Шунга ўхшаш Октябрь районидаги Сталин номли колхозда ғўза оддий усулда ўғитланганда, ҳар гектар ерда 32,2, қатор ёнидан ўғитланганда эса 36 центнердан ҳосил олинди. Мирзачўл районидаги Ленин номли колхознинг тажрибаси ҳам шунга ўхшаш натижа берди.

Нишаб бўлган ерлардаги ғўзаларни қаторлар ёнидан ўғитлашнинг айниқса фойдаси кўп. Бундай ерларда ғўзани суғораётганда сув жилдиратиб қўйилмаса, тупроқни анча ювиб кетади. Борди-ю ўғит қатор орасига солинса, унинг кўпи сув блан ювилиб, пайновга кетиб қолади. Агар ўғитлар қатор ёнига солинса сув уни ювиб кетолмайди, у ўз жойида ерга сингиб ғўзага куч беради. Ғўза яхши ривожланиб ҳосил мўл бўлади.

Октябрь районидаги Сталин номли колхознинг бир бригадаси 1953 йилда нишаби равон бўлган ерда ўғитни қатор ораларига солган ва гектаридан 30,4 центнердан ҳосил олган, ўғит қатор ёнидан солинган участкаларда эса 36,2 центнердан ҳосил топширилган.

Ғўза 2 — 4 чинбарг чиқарган, шунингдек шоналаш даврига кирганда уни албатта, қаторнинг ёнидан ўғитлаш керак. Биринчи ҳолда ўғитни қаторнинг бир ёнидан, ўсимлик тупларидан 15 — 18 сантиметр, шоналаш даврида ҳам қаторнинг бир томонидан, ўсимлик тупларидан 22 — 25 сантиметр олислатиб солинади. Ўғит 4 сантиметр чуқурликка кўмилади.

Аммо, ғўза гуллаган даврда озиқлантирилганда, ўғит қатор ўртасига солинади. Бунда ҳам ўғит 3 — 4 сантиметр чуқурликда кўмилади.

Ғўзага ўғитни қатор ёнидан «НКУ — 2,8» маркали культиватор-ўғитлагичда солиш мумкин. Бу ўғитлагич ҳозир ҳамма колхоз ва совхозларда бор.

Вазифа — ғўзани ўсув даврида сифатли озиқлантиришдан ва бу соҳада барча воситалардан тўла фойдаланишдан иборатдир.

И. ЧУМАЧЕНКО,
Агроном.

Пичан тайёрлаш ўзибўларчиликка ташлаб қўйилмоқда

Бу йил кўкламда ёғингарчиликнинг кўп бўлиши қирларда ўтларнинг ҳар йилдагига қараганда кўп бўлишини та'минлади. Ҳозир пичан ўриш ва тайёрлашнинг қизғин ва ғанимат вақтлари етиб келди. Аммо асосий чорвачилик райони бўлган Оҳангарон район партия, совет ташкилотлари, МТС ва колхоз раҳбарлари пичан ўришни ўзибўларчиликка ташлаб қўймоқдалар.

Райондаги Ленин номли колхоз 1953 гектар ерда пичан ўриши лозим бўлса ҳам, лекин ҳалигача бу ишга киришмаган. Ҳаттоки ҳали пичан тайёрлаш бригадасининг состави ҳам аниқланмаган. Колхоз раиси Н. Шамсутдинов, партия ташкилоти секретари Ж. Холматовлар 1953—1954 йилда мол қишловидаги қийинчиликларнинг бирдан-бир сабаби — хашакнинг етишмаслиги эканини эсдан чиқариб, ем-хашак тайёрлашга жиддий э'тибор бермай келаётирлар.

Оҳангарон 1-нчи МТСи бу колхозда трактор блан 500 гектар ерда пичан ўриши лозим бўлгани ҳолда, ҳалигача тракторларни колхозга юбормаган. Сталин номли, Молотов номли, Серго номли ва Андреев номли колхозлар ҳам пичан ўришга киришганлари йўқ.

Районда пичан ўришни бошлаган Куйбишев номли, Каганович номли ва Охунбобоев номли колхозларда ҳам иш жуда секин бормоқда. Энг йирик Каганович номли колхоз 17 минг тонна хашак тайёрлаши, бунинг учун 4 минг гектарга яқин ерда пичан ўриши лозим. Аммо колхозда ҳозиргача фақат 70 гектар ерда пичан ўрилди. Колхозда машина-чорвачилик станциясидан юборилган 2 тракторнинг биттаси ишламоқда. Оҳангарон 1-нчи МТСининг 3 трактори блан 4 та сенокосилкаси ишлаши лозим. Сенокосилкаларнинг 2 тасига ўроқ ва запас қисмлар пала-партиш ўрнатилганлиги сабабли 1 кун ҳам ишламасдан бузилиб, тўхтаб қолди. Ўртоқ Нурмат Мадраҳимов бошлиқ бригада тракторчиси Мунаввар Маюсупов ҳечқандай ёрдам йўқлигидан тракторни ташлаб кетиб қолди. Натижада бу трактор 5 кун бекор ётди. Ўртоқ Эламас Ўтбосов бошлиқ бригаданинг 2 трактори ҳам уч кунлаб бекор турди. 1-нчи МТС директори Кошкин, чорвачилик бўйича механик Иброҳим Қодиров ўртоқлар тракторларни МТСдан колхозга жўнатиш блан кифояланиб, уларнинг ишлашидан хабар олмадилар. Бунинг натижасида МТСнинг 3 трактори блан 5 кун давомида фақат 2 гектар ердаги пичан ўрилди.

Оҳангарон машина-чорвачилик станциясининг бир трактори ҳам колхоз правлениеси томонидан сувчи ва тирковчи берилмаганлиги натижасида 3 кун бекор турди. Правление томонидан тракторга бириктилган ферма мудири Эргаш Мамадов, бригадир Карим Сорибоев ўртоқлар 7 кунгача тракторнинг олдига бормадилар.

Бундан ташқари колхознинг 9 та от сенокосилкасида ҳам пичан ўрилиши лозим. Шундан фақат биттаси ишламоқда. Сенокосилка фермаларга тақсимланган, лекин уларнинг ишга тушуви устидан ҳечким назорат қилмаётир. Ўртоқ Қодир Пардаев бошлиқ фермага берилган сенокосилка ишга туширилмай 6 кунлаб Жувозхона қишлоғида эгасиз ҳолда ётибди. Ўртоқ Тўйчи Фармонов бошлиқ ферманинг сенокосилкаси от ва асбоб йўқлиги баҳонаси блан ишга туширилмаган

Колхоз правлениеси (раиси ўртоқ Алибек Қўшоқов) пичан ўриш планлари ва графикларини тузиб беришга раҳбарлик қилишни раиснинг чорвачилик бўйича ўринбосари ўртоқ Пўлат Исматовга юклаб, 62 кишилик бригада тузиш ҳақида қарор чиқарди. Лекин бу қарор амалда бажарилмай, қоғозда қолиб кетаётир. Хашак тайёрлаш бригадасининг номи бор, лекин амалий ишга ҳалигача қизғин киришилмаган. 50 гектар ердан ўрилган пичаннинг жуда оз қисми ғарам қилинди.

Охунбобоев номли колхозда пландаги 750 гектар ўрнига энди 4 гектар ердан пичан ўрилди. Бу колхозда ҳам 1-нчи МТСнинг 2 тракторидан биттаси сифатсиз ремонт қилинганлиги сабабли бузилиб, 5 кундан бери бекор турибди. Колхоз правлениеси (раиси ўртоқ Ҳайитқулова) пичан ўришга ҳалигача биронта одам ва от-улов ажратмаган.

Районнинг кўпгина колхозларида пичан ўриш каби муҳим иш мана шундай ўзибўларчиликка ташлаб қўйилган. Район раҳбарлари (район партия комитетининг секретари А. Зиёев, район ижроия комитетининг раиси Ўтабоев ўртоқлар) хашак ўриш ва тайёрлашнинг бундай кечирилмаслик даражада суст бориши, ем-хашак базасини мустаҳкамлаш ва чорвачиликни ривожлантиришни катта хавф остида қолдиражагига э'тибор қилмаётирлар.

Т. ХУШНАЗАРОВ.

Юқоричирчиқ райони шоли экиш планини бажарди

ЯНГИБОЗОР. («Тошкент ҳақиқати» мухбиридан) Юқоричирчиқ район колхозлари шоли экиш планини тўла бажардилар.

КПСС Марказий Комитети февраль-март Пленумининг қарорларидан руҳланган «Политотдел», «Коммунизм», «Ленинский путь» колхозларининг а'золари қўриқ ва бўз ерларни ўзлаштириш ҳисобига пландан ташқари шоли экмоқдалар.

Илғор колховлар шолини парвариш қилишга киришдилар.

Қўйларнинг жунини қирқиш қизғин бораётир

Гулистон районидаги Молотов номли, Фрунзе номли ва «Красная заря» колхозларининг чорвадорлари шу кунларда қўйларнинг жунини қирқиш ишини кенг кўламда олиб бормоқдалар.

Фрунзе номли колхознинг ҳамма отарларида жун қирқиш кундан-кунга авж олмоқда. Ўртоқ Ўрозали Абдуқодиров бошлиқ отарнинг чўпонлари меҳнат унумини ошириб, уларнинг ҳар бири кунига 35—40 қўйнинг жунини қирқдилар. Натижада бу отарда жун қирқиш иши тугалланди.

Шу каби, «Красная заря» колхозининг чорвадорлари ҳам жун қирқишни оммавий равишда бошлаб юбордилар. Аҳмадали Абдураззоқов ва Ғафур Мирзаев ўртоқлар бошчилик қилаётган отарларнинг чўпонлари ҳам жун қирқишда олдингилар қаторида бориб, ўз отарларидаги қўйларнинг жунини қирқиб бўлдилар. Чўпонлардан Жиянбой Қўчқоров, Нортой Бийболоев ва Худоёр Бўтабоевлар кундалик жун қирқиш нормаларини 1,5 — 2 ҳиссага етказиб бажардилар.

Бу колхозлар жун қирқишни тугаллаш олдида турибдилар ва ҳар куни давлатга кўплаб ва юқори сифатли жун етказиб бермоқдалар.

Т. РЎЗИБОЕВ.

Қишлоқ хўжалиги учун малакали кадрлар

Тошкентдаги Ўрта Осиё қишлоқ хўжалиги зараркунандаларига қарши кураш бир йиллик агробиология курсида ўқув йили муваффақиятли якунланди. Агробиология курсини 150 киши тамомлаб чиқди. Курсантлар ишлаш учун Қорақалпоғистон АССР, Ўзбекистон, Қозоғистон, Туркманистон ва Тожикистон республикаларидаги колхозларга жўнаб кетдилар.

М. МИРЗАҚОБИЛОВ.

МИНГГЕКТАРЧИЛАР

КЎПЧИЛИКНИНГ ИШОНЧИ

Бригадалар ва колхозларнинг социалистик мусобақа шартлари баён этилган варақаларида бригада механиклари, илғор тракторчиларнинг имзоларини ҳам кўрасиз. Колхозларнинг раислари, бригада, звено бошлиқлари катта мажлисларда сўзга чиқиб мўл ҳосил етиштириш тўғрисида ўз зиммаларига мажбурият олар эканлар, «биз механизаторларга ишонамиз, шу азаматлар ишимизни енгиллаштириб беради...» деб, ўз мақсадларини ўртага ташлайдилар. Эгат пуштасига кетмон урган колхозчи ҳам универсалчидан хурсанд. Икки қатор ораси — эгат яхши юмшатилган, аслида, эски деҳқончилик усулида кетмон блан қилинадиган ишнинг учдан икки ҳиссасини эндиликда тракторчи бажариб бераяпди.

Бригада бошлиғи Маҳамад Сайдалихонов гап бошлаганда универсалчи Маҳамадюсуф Отаматов минбар томонга тикилиб ўлтирарди.

— Ҳали юқори ҳосил олганимизча йўқ, — деди бригадир, — лекин сизлар сингари мўл ҳосил етиштиришга ишонамиз, еримиз пастки участкадан қолишмайди. Парваришни вақтида ўтказолмаяпмиз, очиғини айтиш керак, шунисига келганда шошиб қолаяпмиз...

— Йигитларнинг норғули сиздаку, нега кучингиз етмайди. — Кимдир луқма ташлади.

Бригада бошлиғи гапдан бирдан тўхтаб, ўлтирганларга кўз югуртирди. У президиумга хижолатомуз қараб қўйгач, сўзида давом этди:

— Тўғри, йигитларнинг норғули бизда, — у, бу сўзларни худди ҳалиги кишига айтаётгандай деразa томонга қараб олган эди, — лекин ҳозирги даврда қўл кучи блан мўл ҳосил оламан деган киши манзилга етолмайди... Нега дейсизми? Мана сизга бир мисол: энг кичкина бригадада 50 гектар ер бор. Шу ердаги ғўзани кам деганда 4 марта ишлаш керак бўлади, я'ни 200 гектар. Чопиқ устигачопиқ қилганингиз блан культиватор тишлари тупроқни қориштириб бермагандан кейин, ғўза яйрармиди... Шошиб қолаётганимизнинг боиси ҳам шу ерда, бригадамизнинг ерларида «Универсал» ишлайолмайди...

— Нега ишлайолмайди, — Маҳамадюсуф ака ўрнидан туриб кетганини билмай қолди, — ишлаши керак, ишлатамиз!

Кимдир универсалчининг баридан тортиб ўтказди ва бўғиқ овозини хириллатиб насиҳат қилабошлади:

— Сен нима деб ўйлаяпсан, Маҳамадюсуф, кафтдек текис ерда ишлаб ўрганган одам, жон койитиб нима қиласан...

— Ўша ерлар ҳам колхозимизга қарашлими, жонимизни койитсак арзийди. Маҳамадюсуф ҳалиги кишини жеркиб ташлади ва икки оғиз сўзламоқчиман, дея ўрнидан турди. Клубдагиларнинг ярмидан кўпи орқага ўгирилиб қаради. Ўрта ёшли киши йўғон гавдасини дадил тутиб минбар томонга қараб турарди. Мажлис раиси унга мулойим назар ташлади ва сўзлайберинг дегандай бош силкиб қўйди.

— Сув чиққан жойга трактор чиқаролмаган киши рульни ушламай қўяқолсин, — универсалчи гап бошлади, — мен шу юқори участкадаги 225 гектар ернинг ғўзасини беш марта культивация қилиб бераман.

Универсалчи Маҳамадюсуф аканинг бу сўзларини колхозчилар, айниқса юқори участкадаги йигит-қизлар гулдурос қарсак блан кутиб олдилар. Бирнеча йиллардан бери юқори ҳосилли бригадаларда, текис ердаги ғўзани ишлаб келган Маҳамадюсуф Отаматов энди, «ўша қийин» шароитда ишлашга қарор қилди.

Мажлис тугаганда Маҳамадюсуф ака юқори участкадаги бригада а'золари блан маслаҳатлашиб, эрталаб барвақт жўнашга аҳдлашиб қўйди.

Маҳамадюсуф ака кўпйиллик тажрибасини ишга солган бўлса ҳам дастлабки йил анча қийналди. Паст-баланд нотекис ерларда «Универсал»нинг кўтарилиши, бурилиши машаққатли бўларди. Бундай далаларда эгатни тўппа-тўғри олиб бўлмайди. Қия ерда ғўза қатор оралари ярим доира шаклида қилиб очилмаса, экинни суғориш қийинлашади. Ўзўзидан ма'лумки, эгри қаторда культиватор тишлари тупроқни бирхил чуқурликда ўёлмайди, иш сур'ати паст бўлади.

Ўн тўққиз йилдан бери тракторчи бўлиб ишловчи Маҳамадюсуф ака «Универсал»ни ўзига ўргатиб олган эди. У, бундан 19 йил илгари худди шу «Универсал»га ўлтириб, биринчи эгатни очганда ҳаяжондан юраги гурс-гурс урган, чунки у ўшанда синовдан ўтаётган эди. Мана, ҳозир Маҳамадюсуф ака ўзининг салкам йигирма йиллик қадрдон «Универсал»ини янги шароитда ишлатмоқда.

Янги ердаги ғўзанинг ривожи қишлоқдаги бошқа ғўзалардан яхши. Бу ердаги звено даласида бўлганингизда шоналаган ғўзани ахтариб ўлтирмайсиз. Майин тукли шоналар қуёш нурида пахта толасидек товланади.

— Ғўзанинг яхши ривожланаётгани учун даставвал универсалчи Маҳамадюсуф Отаматовдан хурсандмиз, — дейди бригада бошлиғи Маҳамад Сайдалихонов, — ўтган йилларда ғўза культивациясини ўринлатолмас эдик. От культиватори қаёқда-ю, трактор блан ишлаш қаёқда. Осмон блан ерча фарқ бор...

— Даламизда «Универсал» оралаётгани учун, чопиқ ҳам осонлашиб қолди, — ўз хурсандчилигини изҳор қиларди колхозчи Жуманаҳмадака, — тупроқни шунчалик майин қилиб кетадики, ғўза илдизлари яйрайди...

Колхознинг ҳарбир а'зоси универсалчилар тўғрисида ана шундай фикрда. Уларнинг иши бир-бирига боғлиқ бўлгани, икки ўртадаги фидокорона меҳнат туфайли мўл ҳосил етиштирилаётгани учун ҳам колхозчи универсалчига, универсалчи колхозчига суяниб меҳнат қилади.

Колхозда 3 та трактор бригадаси бор. Бу бригада а'золарининг ярмидан кўпи тракторчилар ҳисобланади. Пахтакор колхозларда ҳозир ҳайдов тракторларидагиларнинг иши озайган пайт, универсалчиларнинг қўли-қўлига тегмайди. Шундай вақтда ўз касбдошига кўмаклашиш, биринчидан ўзининг кузда ва баҳорда қилган меҳнатини мустаҳкамлаш бўлса, иккинчидан ҳосилнинг мўл бўлишига бутун иш давомида ҳисса қўшган бўлади.

Ўз касбдоши — универсалчи эртадан-кечгача ишласаю, тракторчи «Менинг машинам қаторга оралайолмайди», деб далага чиқмаса. Бу ўғил боланинг иши эмас!

Ўртасаройли механизаторлар шундай дедилар. Тракторчилар универсалчиларга ёрдамлашишга аҳд қилдилар. Бу хабар колхозга етиб келган куни Бакир Тожиев чойхонада ўлтирар эди.

— Шу вақтгача ўйлаб кўрмаганимга ачинаман, — деди у газетани ўқиб чиққач, — Николай Иванович ҳам бир оғиз универсалга чиқинглар, демабди-я...

Дизельчилардан Рамозон Ҳошимов, Ўрин Юсупов ва бошқалар ҳам шундай фикрда эдилар. Улар бригада механиги Николай Иванович Лисевга универсалчилар блан смена олмошиб ишлаш учун тайёр эканликларини билдирдилар. Шу кундан бошлаб колхозда тракторчи-универсалчиларнинг меҳнати кучайиб кетди, пахтакорларнинг механизаторларга бўлган ҳурмати яна икки даража ошди...

ИШИ ВА'ДАСИГА МУНОСИБ КИШИЛАР

Колхозда хизмат қилаётган қайсибир универсалчи блан гаплашсангиз, мингдан юқори келади. Маҳамадюсуфакага ўхшаш моҳир универсалчилар ҳар йили ҳам миқдорни бирярим минг гектарга етказмагунча кўнгли ўрнига тушмайди.

Ўнлар юз бўлгунча, юзлар оша-оша минг бўлгунча озмунча тер тўкиладими? Ғўза қаторларидан бориб-келавериб ҳарбир туп ғўза таниш, қадрдон, фарзанддек азиз бўлиб қолади. Культиватор тишлари ногоҳ бир туп ғўзага шикаст еткизгундай бўлса, универсалчи шу оннинг ўзида «Универсал»дан сакраб тушади-да, ана ўша бир туп ғўзанинг қаддини ростлаб, унинг атрофига тупроқ кумлаб қўяди. Чаноқлардаги граммлардан «оқолтин» тонналари ҳосил бўлгани сингари, центнерлаб пахтани шу ғўза туплари етказиб беради. Шунинг учун ҳам деҳқонлар: «Гектар бир ўлчов, ҳосилни ғўза тупидан оламиз» дейдилар. Ҳозир ҳарбир туп ғўзани авайлаб, яйратиб ўстирадиган палла...

Колхозда хизмат қилаётган механизаторлар коллективининг ёш а'зоси Мирза Зоидов блан суҳбатлашиб қолдик.

— Ғўзанинг тарбияси ёшлигидан яхши бўлса, — дейди у, — кўп ҳосил тугади, мевани эрта етилтиради. Мен ишлаётган бригада ғўзалари икки бор культивация қилинди, ўғитни ҳам колхозчилар айтганидек. ён томондан илдизга яқин қилиб солиб бердим. Кеча кечқурун сув тарашди, авжини кўриб кўз қувонади...

Ёш универсалчи Мирза Зоидов айтгандек, шу кунларда далаларга боқсангиз, кўз қувонади. Тўппа-тўғри қаторлардаги шапалоқ япроқли бақувват ғўзалар майин шабодада эгилмайди, ирғалади, холос... Соябонли «Универсал»лар далаларда сузиб юрганга ўхшайди. Ғўза туплари орасини меҳр блан юмшатаётган колхозчи қиз-йигитлар ялласи қадрдон дала осмонида жаранглаб, узоқ-узоқларга таралади.

Мирза Зоидов бу йил бир минг иккиюз гектар ердаги ғўзани культивация қилишга аҳд қилганларнинг бири. Лутфулла Азаматов, Ҳожи Са'дуллаевлар ҳам Мирза Зоидов қатори катта мажбурият олганлардан. Шунинг учун ҳам универсалчилар ишдан кейинги пайтларда ўз шерикларининг бир кунлик, ундан кейин мавсум бошидан бери қанча ердаги ғўзани культивация қилганлиги блан қизиқиб танишадилар. «Мирзажон бир кунда ўн етти гектардан оширипти», деган хабар етиб келган куни эртасига Са'дулла сур'атни янада кучайтиради. Шундай хабар Лутфуллага етиб келиши блан ғайратланиб кетди. У шу куннинг эртасига машинасини далага тонг палласида олиб чиқади.

Колхознинг бир участкасида хизмат қилаётган механизаторларгина ана шундай ғайрат блан меҳнат қилаяпти, деб ўйлайсизми? Йўқ, асло бундай эмас. Колхоздаги уччала трактор бригаданинг механизаторлари ҳам юксак мажбурият олиб, ишни юқори сифатли бажариб бераётирлар.

Универсалчилар Ўртасаройли механизаторларнинг мактубини қандай хурсандчилик блан ўқиган бўлсалар, тракторчиларга ҳам бу мактуб шундай ғайрат бағишлади. Ҳозир ҳарбир универсални икки киши навбатма-навбат бошқармоқда. Бири тушгача, иккинчи киши кечгача ишлайди. Вақтида дам олинаётгани учун, эртасига иш унумли бўлмоқда.

Колхознинг қайси бригадасига борсангиз, ғўза қаторларини пахтакорлар айтгандек жойига қўйиб культивация қилаётган универсалчиларни кўрасиз. 1 августгача 1000 гектар ердаги ғўзани ишлаб беришга аҳд қилганлар шулар, иши ва'дасига муносиб фидокор кишилар шу азаматлар!

ҲОСИЛОТНИНГ АЙТГАНЛАРИ

Колхоз ҳосилот советининг раиси Раҳим Эшонхўжаев комсомол-ёшлар бригадасининг бошлиғи Бакир Насриддиновни «Универсал» ишлаётган далада учратди. Бригада бошлиғи охирги пайкал ўғитланаётгани учун ишнинг боришини кузатиб турарди.

— Шу бугун бўлмоқчимиз, — деди бригадир ҳосилот сўрамасданоқ, — сувчилар ҳам тайёрланишаяпти...

Ўғит солиб ўтилган эгатларнинг боши сув қўйишга мосланаётган эди. Ҳарқаер-ҳарқаерда тескари қилиб тахланган чим уюми кўзга ташланарди. Енги тирсагигача шимарилик чаққон сувчилар чимни эгат бошида тилишлаб икки томонга ясси қилиб ётқизардилар. Ҳарбир эгатдаги сув ўтадиган оралиқ бирхил кенгликда эди.

Эгат бошларини кўздан ўтказиб келаётган ҳосилот энгашиб чим босаётган сувчи ёнида тўхтади. Бригада бошлиғи Бакир Насриддинов ҳам шу ерда турарди.

— Яна ман айтгандай бўлмабди-да Риҳсибой ака, — ҳосилот сувчига мурожаат қилди, — сизнинг фойдангизга гапирсак ҳам, ўз билганингиздан қолмайсиз. Мана шу ердан кесма ариқча олиб, сувни шу ердан ўтказсангиз иш қанча енгиллашадия...

Ҳосилот сувчининг қўлидаги кетмонни олиб эгат бошининг ёнидан ариқча очди. Шу ариқчанинг икки лабига чим босди. Икки қатор ораси, я'ни культиватор тишлари юрадиган йўл ҳоли қолди.

— Мана кўрдингизми, — ҳосилот сўзида давом этди, — сув ҳам бемалол ўтаверади, культивация вақтида чим ҳам бузилмайди. Арава-арава чим ташиб меҳнат зойи' кетказилмайди.

— Нотаниш ишга, одам чиндан ёпишаолмайди-да, сувчи ўз камчилигига иқрор бўлди, — бундан кейин чим сўрамаймиз, шу чим блан пахта очилгунча сув тутамиз...

Ҳосилот блан бригадир кулиб қўйишди-да сувчилардан узоқлашишди. Энди улар универсалчининг ишини кузатмоқда эдилар. Универсалчи Ҳожи Са'дуллаев СУЗ блан ғўзага ўғит бермоқда эди. Ҳосилот «Универсал» ўтган қаторлардан бирига тушиб энгашди, қатор ёнбошидаги тупроқни қўли блан суриб кўрди. Намхуш тупроққа қоришган ўғит эриб, сингабошлаган эди.

— Техникани қанчалик қадрласак ҳам оз, — дерди ҳосилот тупроқни яна жойига суриб қўяркан, — ўғитгача солиб берса, яна қанақа денг, илдизга яқин қилиб... Сув келиши блан ғўзанинг томир-томирига сингади...

— Техникага ишонганимиздан, мажбуриятимиз каттада, — бригадир ҳосилотнинг фикрини тасдиқлади, — юқори участкадаги бригадир Маҳамад ака айтганидек, қўл кучи блан мўл ҳосил оламан деган киши манзилга етолмайди. Менинг одатим, тракторчилар блан маслаҳатлашмагунча «палон центнердан ҳосил бераман» деб, сра айтмайман... Тўғри эмасми, Раҳимжон ака?

— Жуда тўғри, лекин, шу зўр техника кучидан очиғини айтиш керак бундан ҳам яхшироқ, унумлироқ фойдаланишимиз лозим. Андижонли ўртоқларимиз тўғри айтишди, ҳозирги ишимиз, ва'дамизга тўла жавоб бермайди. Июнь ойининг бошида ғўзаси ёппасига шоналамаган пахтакор, ишни ўринлатолмаган бўлади...

Бригада бошлиғи ҳосилотнинг сўзларини э'тибор блан тинглаб борарди. Улар пайкал охирига етишганда сўнгги қаторга ўғит солиб бўлган универсалчи машинасини қўшни бригада ерига олиб ўтиш учун ўша томонга йўл олган эди. Ўнг томондаги далада чопиқ қилаётган колхозчилар, бедапоя ёнидаги картада эгат очаётган универсалчи яққол кўриниб турарди.

Мўл ҳосилнинг тақдири ҳал қилинаётган ана шундай қизғин паллада йирик колхознинг азамат кишилари, уларнинг ишонган мададкорлари — механизаторлар ғайратга тўлиб меҳнат қилмоқда эдилар.

С. МАҲКАМОВ,
Янгийўл районидаги «Коммунизм» колхози.

ТРАДИЦИОН МОТОКРОСС

Ўтган якшанба куни Бектемир қишлоғида «Қизил Ўзбекистон» ва «Ёш ленинчи» газеталарининг мукофоти учун традицион мотокросс ўтказилди. Бу мусобақада «Буревестник», «Спартак», «Труд», «Красное знамя», «Динамо» спорт жамиятларининг ва ДОСААФ физкультура ташкилотларининг 50 га яқин спортчилари қатнашди. Булар орасида спорт мастерларидан Крюченко, Лошкарёв, Шульга ва биринчи разрядлилардан Семёнов, Петрова ва бошқалар бор эди.

350 куб. сантиметргача классдаги мотоциклчилар 100 километрлик масофани босиб ўтдилар. Булар орасида «Динамо» жамиятининг вакили Г. Семёнов маррага биринчи бўлиб етиб келди. 125 кубсантиметргача классдаги мотоциклчилар ўртасида биринчи ўринни Г. Николенко (ДОСААФ) олди.

Хотин-қизлар ўртасида 50 километрга ўтказилган пойгада «Буревестник» жамиятининг спорчиси В. Агасафьянц ғолиб чиқди.

Командалар ўртасида биринчиликни «Буревестник» спорт жамиятининг мотоциклчилари эгалладилар.

Суратда: «Қизил Ўзбекистон» ва «Ёш ленинчи» газеталари мукофоти учун ўтказилган мусобақа ғолиби — «Буревестник» жамиятининг командаси. Доирада: шахсий биринчиликни олган **Г. Семёнов** («Динамо»).

В. Сироткин фотоси.

Украина „трембита" Давлат хор капелласи Тошкентда

Украина «Трембита» Давлат хор капелласи Тошкентга гастрольга келди.

Украина Давлат хор капелласи шонли тарихга эга. Бирнеча йил бурун Львов шаҳрида тузилган ҳаваскорлик тўгарагидан ташкил топган бу капелла эндиликда 80 кишилик ихтисосли, талантли артистлардан иборат профессионал сан'аткорлар коллективига айланди. Бу коллектив бепоён социалистик Ватанимиз халқларининг ва халқ демократияси мамлакатлари халқларининг музика-ашула соҳасидаги бой ижодий юксалишларини кенг пропаганда қилиб келмоқда.

Хор капелласи Украина халқининг ўтмишдаги азоб-уқубатлари, уларнинг озодлик сари интилишлари ва ҳозирги бахтли ҳаётлари тўғрисида ғоят та'сирли турли ашулаларни зўр маҳорат блан ижро этади. «Вой, қўлгинам оғрийди», «Буғдой ҳосили», «Гуцулча алла» «Бепоён менинг Ватаним», «Кавказ», «Кантата-симфония» ва бошқалар капелланинг йирик репертуарларидандир.

«Трембита» хор капелласи 1943 йилда Фарғона шаҳрига келиб, у ерда ўзининг ижодий ишини давом этдириб турган Тарас Шевченко номли Украина драма театри блан ҳамкорликда «Фронт» «Богдан Хмельницкий» каби жанговор спектакльлар яратишда иштирок этди.

Украина Давлат хор капелласи ўз репертуарини Украин ва бошқа Совет композиторларининг ажойиб асарлари блан бойитиб келмоқда.

«Трембита» хор коллективи эртага — 3 июньдан Свердлов номли концерт залида иш бошлайди. Капелла Олма-ота ва Фрунзе шаҳарларида ҳам бўлади.

Украина Давлат «Трембита» хор капелласининг ҳозирги концерт программалари Украинанинг Россия блан қайта қўшилишининг 300 йиллиги шарафига бағишланган.

Дарсликларнинг ҳартарафлама сифатли бўлишини та'минлайлик

Яқинда Ўзбекистон ССР Маориф министрлигининг мажлислар залида Ўзбекистон мактаблари учун нашр этилган дарсликлар ва методик қўлланмаларнинг мазмуни ва сифати юзасидан кенгаш бўлиб ўтди. Маориф министрлиги ва Ўзбекистон ССР Маданият министрлиги томонидан биргаликда ўтказилган бу кенгашда Ўзбекистон ССР Маориф министри ўрток И. Қодиров «Ўзбекистон ССР мактаблари учун нашр этилган ўқув-педагогика адабиётларининг сифатини оширайлик» деган темада доклад қилди.

Докладчи ва музокарада сўзга чиққан барча ўртоқлар ўз сўзларида дастлаб партия XIX с'ездининг халқ маорифини янада ривожлантириш ҳақидаги директиваларини амалга ошириш, ўрта та'лимга ўтиш ва политехника та'лимини ўқув процессига жорий этиш соҳасида анчагина муваффақиятларга эришилганини, республика мактабларида ўқув-тарбия ишлари бирмунча яхшиланганини, дарсликлар нашр қилиш ишида кўпгина ижобий натижалар қўлга киритилганини та'кидлаб ўтдилар. Шу блан бирга мавжуд хато ва камчиликларни танқид ва ўз-ўзини танқид асосида очиб ташладилар.

Ма'лумки, ўқувчиларга фан асосларини сингдиришда, уларда политехника та'лими кўникмаларини ҳосил қилишда, фанларни ўқитиш сифатини ошириш ва мактабларда ўқув-тарбия савиясини юқори кўтаришда ўқув-педагогика адабиётлари — дарсликлар, ўқиш китоблари ва хрестоматиялар, ўқув, кўргазмали ва методик қўлланмалар биринчи даражали аҳамиятга эгадир.

— Аммо, — деди докладчи, — республика мактабларида амал қилинаётган мавжуд программалар, дарсликлар, кўргазмали ўқув қуроллари ва методик қўлланмалар, биринчи навбатда, республикамизда яратилган оригинал программалар, дарсликлар, кўргазмали ўқув қуроллари ва методик қўлланмалар катта камчиликлардан, ба'зи хатолардан ҳам холи эмас.

Бу йил республикамизнинг ўзбек мактабларида амал қилинган оригинал программа, она тили ва рус тили дарсликларидаги, ўқиш китоблари ва хрестоматиялардаги асосий камчилик шундаки, улардаги ба'зи материаллар ўқувчиларнинг талабларига жавоб бераолмайди. Дарсликлар ва ўқиш китобларида табиат, техника, меҳнат ҳақидаги материаллар кам. Классиклардан келтирилган текстлар етарли эмас. Ўзбек адабиёти бўйича дарслик ва хрестоматияларда ҳали ҳам феодал ўтмишни идеаллаштирувчи материаллар бор. Масалан, 8-нчи синфларнинг адабиёт дарслигида Саккокийнинг Улуғбекни подшо ва ҳукмдор сифатида идеаллаштирувчи ше'ри, 1-нчи синфларнинг ўзбек тили дарслигида ёмғир — пахтадан мўл ҳосил етиштиришнинг гаровидир деган идеяни тарғиб этувчи ше'р, ўзбек мактаблари учун рус тилида «Мактаб серияси»да чиқарилган эртакларда помешчик ва баринларни жуда сахий, ҳурматга сазовор қилиб кўрсатувчи айрим эртаклар берилган. Баён машқлари тўпламидаги «Ўзбекистон» ҳикоясида Ўзбекистон бойликлари бир-томонлама ёритилган.

5—6-нчи синфларнинг рус тилидаги ўқиш китобларида ўқувчиларнинг политехника фикр доирасини кенгайтиришга хизмат қилувчи меҳнат, техника, табиатни ўзгартиш ҳақида мақола ва ҳикоялар, илмий-атеистик мақолалар деярлик йўқ.

Кўпгина тил дарсликларида ва айниқса ўқиш китобларида ўқувчиларнинг сўз запасларини планли равишда ва изчил кенгайтириб боришга э'тибор берилмаган. Бу ўринда Азизов ва Матийченко ўртоқларнинг 8—9-нчи синфлар учун рус тили дарслигида сўзларнинг ҳаддан ташқари кўплигини, аксинча А. Сухареванинг 7-нчи синфлар учун рус тили дарслигида лексиканинг чекланганлигини кўрсатиб ўтиш кифоядир.

Тил дарсликларида ўқувчиларнинг тилнинг грамматик қурилишини эгаллаш системасининг пухта ўйланилмаганлиги, аниқсизлик, ба'зан айрим грамматик қонунлар ва тил қоидаларининг илмий жиҳатдан нотўғри талқин қилинганлиги — мазкур дарсликлардаги йирик камчиликлардан биридир.

Сўнгги вақтларда яратилган 5—7-нчи синф она тили ўқитувчиларимизга тақдим этилган методик қўлланмалардан бири — «5—7-нчи синфларда она тилини ўқитиш методикаси» (редактори Ф. Комолов)да ҳам қатор камчиликлар бор. Унда илғор ўқитувчиларнинг тажрибалари акс эттирилмаган. Қўлланмада грамматикани ўрганиш вақтида индуктив ва дедуктив методлардан фойдаланиш тавсия қилинган. Аммо бу методларнинг конкрет форма ва йўллари очилмаган. Бундан ташқари, грамматикани ўрганишда унга тарихий жиҳатдан ёндошиш зарурлиги ҳақида кўп гапирилган-у, буни қачон ва қандай рўёбга чиқариш ҳақида ҳечнарса дейилмаган. Шунингдек, қўлланмада архаик сўзлар, фактик хатолар ва ноаниқликлар ҳам бор.

Бундай хато ва камчиликларнинг содир бўлаётганига сабаб — Маориф министрлигининг авторлар ва редакторлар ҳамда нашриёт ходимлари блан ёмон ишлаётганидир. Бунинг устига, Педагогика фанлари институти авторларни яхши ва илмий жиҳатдан пухта ишланган программалар блан қуроллантиришдек мас'улиятли вазифасини уддалайолмаётир. Ўзбекистон ССР Фанлар академиясининг Тил ва адабиёт институти ва практик ходимлар бу соҳада ҳечқандай конкрет ёрдам кўрсатмаётирлар.

Кенгашда доклад юзасидан бўлган музокараларда Ўзбекистон ССР ўқув-педагогика Давлат нашриётининг директори Азизхонов, ўзбек мактабларининг 5-нчи синфлари учун рус тили ўқиш китобининг автори Е. А. Стэнман, 15-нчи ўрта мактабнинг физика ўқитувчиси А. Қосимов ва бошқа ўртоқлар сўзга чиқдилар. Улар ўз сўзларида дарсликлар, қўлланмалар нашр этиш ишидаги барча хато ва камчиликларни характерли фактлар асосида очиб ташладилар. Шу блан бирга, мактабларнинг ўқитувчиларини ҳартомонлама пухта ишланган методик қўлланмалар, ўқувчиларни юқори сифатли дарсликлар блан етарли миқдорда та'минлаш вақти аллақачон етганлигини алоҳида та'кидлаб, республика Маориф ва Маданият министрликларининг э'тиборини давлат аҳамиятига эга бўлган ана шу муҳим масалага қаратдилар.

ВЕНГРИЯ МЕҲНАТКАШЛАР ПАРТИЯСИ МАРКАЗИЙ КОМИТЕТИНИНГ ПЛЕНУМИ

БУДАПЕШТ, 31 май. (ТАСС). Газеталар қуйидаги ахборотни босиб чиқардилар:

Кеча Венгрия меҳнаткашлар партиясининг III с'ездида сайланган Венгрия меҳнаткашлар партияси Марказий Комитетининг пленуми бўлди. Пленумда бир овоздан қуйидаги қарор қабул қилинди:

Марказий Комитет сиёсий бюроси 9 а'зодан ва а'золикка икки кандидатдан иборат бўлиши лозим. Марказий Комитет сиёсий бюросининг а'золари: Матиас Ракоши, Имре Надь, Эрне Гере, Михаль Фаркаш, Лайош Ач, Иштван Хидаш, Антал Апро, Андраш Хегедюш, Бела Салаи. Сиёсий бюро а'золигига кандидатлар: Иштван Бата, Йозеф Мекиш.

Марказий Комитет 5 кишидан иборат секретариат сайлади: Матиас Ракоши, Михаль Фаркаш, Лайош Ач, Бела Вег ва Янош Матолчи.

Венгрия меҳнаткашлар партияси Марказий Комитетининг биринчи секретари қилиб Матиас Ракоши сайланди.

Шунингдек Марказий контроль комиссиясининг а'золари ҳам сайланди. Улар орасида: Дькла Алапи, Геза Асталош, Ференц Ач, Иозеф Дацо, Имре Дэгеи, Йозеф Хайду, Арпад Хази, Карой Кишш, Ференц Конок, Кароль Мароти, Ференц Незвал бор.

Марказий контроль комиссияси а'золигига кандидат қилиб: Ласлоне Бернат ва Иштван Петери сайландилар.

Марказий контроль комиссиясининг раиси қилиб Карой Кишш сайланди.

Кеча Венгрия меҳнаткашлар партияси III с'ездида сайланган марказий ревизия комиссиясининг биринчи мажлиси бўлди. Марказий ревизия комиссиясининг раиси қилиб Иштван Криштоф сайланди.

ҚПСС ДЕЛЕГАЦИЯСИНИНГ ВЕНГРИЯДА БЎЛИШИ

БУДАПЕШТ, 31 май: (ТАСС). Совет Иттифоқи Коммунистик партиясининг Венгрия меҳнаткашлар партияси III с'ездида қатнашган ва КПСС Марказий Комитети Президиуми а'зоси К. Е. Ворошилов, КПСС Марказий Комитети а'зоси М. Б. Митин ва И. Т. Виноградов ўртоқлардан иборат делегацияси бугун Биатовадь қишлоғидаги (Пешт комитати) Дож номли ишлабчиқариш кооперативида бўлди. Делегация блан биргаликда Венгрия меҳнаткашлар партияси Марказий Комитети сиёсий бюросининг а'зоси, Венгрия Халқ Республикаси Министрлар совети раисининг биринчи ўринбосари, Ер ишлари министри Андраш Хегедюш ва СССР нинг Венгриядаги элчиси Е. Д. Кисилев ҳам бордилар.

Ўртоқ К. Е. Ворошилов, делегация а'золари ва уларнинг ҳамроҳлари кооператив раиси Шандор Келемен блан, агроном Иштаван Шимон блан ва кооперативнинг бошқа вакиллари блан суҳбатлашдилар, жамоат хўжалигининг ривожланиши блан, даромадларни тақсимлаш масалалари блан, кооператив а'золари фаровонлигининг ўсиши блан танишдилар.

Меҳмонлар кооператив хўжалигини пишлоқ тайёрлайдиган жойни, молхоналарни, отхонани ва бошқа жамоат биноларини бориб кўрдилар.

Кооператив а'золари меҳмонларни самимий кутиб олдилар, уларга ўз ишлари тўғрисида сўзлаб бердилар.

Шундан кейин К. Е. Ворошилов, М. Б. Митин ва И. Т. Виноградов ўртоқлар, Андраш Хегедюш ва Е. Д. Киселев Герцегхалом давлат тажриба хўжалигида бўлдилар.

Венгрия меҳнаткашлар партияси III с'ездининг қатнашчилари шарафига қабул маросими

БУДАПЕШТ, 30 май. (ТАСС). Венгрия меҳнаткашлар партияси III с'ездининг президиуми бугун с'езд қатнашчилари шарафига қабул маросими ўтказди.

Қабул маросимида с'езд делегатлари, шунингдек меҳмонлар — Совет Иттифоқи Коммунистик партиясининг Венгрия меҳнаткашлар партияси III с'ездида қатнашган ва КПСС Марказий Комитети Президиуми а'зоси ўртоқ К. Е. Ворошилов, КПСС Марказий Комитети а'зоси ўртоқ М. Б. Митин ва ўртоқ И. Т. Виноградовлардан иборат делегацияси, бошқа мамлакатлардаги қардош коммунистик ва ишчи партияларнинг делегациялари ҳозир бўлдилар.

СОВЕТ ҲАРБИЙ ҚЕМАЛАРИ ДЎСТЛИК ИЗҲОР ҚИЛМОҚ УЧУН АЛБАНИЯГА КЕЛДИЛАР

ТИРАНА, 31 май. (ТАСС). Бугун Албаниядаги Дуррес портига дўстлик изҳор қилмоқ учун адмирал Горшков қўмондонлигида совет ҳарбий кемалари келди.

Шаҳар меҳнаткашлари совет денгизчиларининг етиб келишларини зўр қувонч блан кутдилар. Шаҳар СССРнинг ва Албания Халқ Республикасининг давлат байроқлари блан безатилган эди. Қизил алвонларга «Хуш келибсиз!», «Шовкатли совет денгизчиларига шон-шарафлар бўлсин», «Яшасин албан ва совет халқларининг дўстлиги!» деган сўзлар ёзилган.

Кемалар келиб етишидан анча илгари портда меҳнаткашларнинг, халқ армияси жангчиларининг, Албания денгизчиларининг жуда кўп делегациялари тўпландилар.

Совет Денгизчиларини кутиб олиш учун пойтахтдан Албания Халқ Республикаси Министрлар Совети раисининг биринчи ўринбосари Мехмет Шеху, Албания меҳнат партияси МК секретари Мануш Муфтиу, Халқ мудофаа министри Бекер Балуку, ҳукумат а'золари, Албания меҳнат партияси МК а'золари, шунингдек СССРнинг Албаниядаги муваққат ишлар вакили М. Я. Хошев ва халқ демократия мамлакатларнинг дипломатик вакиллари етиб келдилар.

Совет ҳарбий кемалари отряди белгиланган вақтда етиб келди ва денгизда Албания ҳарбий катерлари томонидан кутиб олинди. Совет кемалари ва Албания қирғоқ артиллерияси милтиқлар салюти бериб бир-бирларини табрикладилар. Оркестр СССР нинг ва Албания Халқ Республикасининг давлат гимниларини ижро этди.

Портда Албания ҳарбий денгизчиларининг фахрий қоровули қўйилган эди. Скандербег номидаги ҳарбий мактабнинг ўқувчилари совет денгизчиларига гулдасталар тақдим этдилар.

Адмирал Горшков етиб келиши бланоқ шаҳарнинг маҳаллий ма'мурлари ҳузурида бўлди.

Совет ҳарбий денгизчилари келганлиги муносабати блан шаҳарда меҳнаткашларнинг митинги бўлди.

ХАЛҚЛАР ОВОЗИ

Жаҳон Тинчлик Кенгаши фавқулодда сессиясининг қарорлари ҳақида Польша матбуотининг ёзганлари

ВАРШАВА, 31 май. (ТАСС). Польша матбуоти Жаҳон Тинчлик Кенгашининг Берлинда бўлиб ўтган Фавқулодда сессиясининг якунларини кенг ёритмоқда. Газеталар бошмақолалар ва редакцион мақолалар э'лон қилмоқдалар, бу мақолаларда сессия қарорларининг тинчлик иши учун ва халқаро вазиятдаги кескинликни юмшатиш учун ғоят катта аҳамиятга эга эканлигини уқтириб ўтмоқдалар.

Бугун «Трибуна люду» газетаси «Халқлар овози» сарлавҳали бошмақоласида бундай деб ёзади:

Берлинда қабул қилинган қарорлар халқларни халқаро вазиятдаги кескинликни юмшатиш ва тинчликни мустаҳкамлаш учун янада курашга сафарбар қилмоқда. Поляк халқи тинчликни мустаҳкамлаш учун олиб борилаётган олийжаноб курашда биринчи сафларда бўлади, поляк халқи учун Жаҳон Тинчлик Кенгашининг қарорлари ўз Ватанини янада мустаҳкамлашга стимул бўлади.

Будапештни озод қилиш учун олиб борилган жангларда ҳалок бўлган совет жангчилари ҳайкали ёнига гулчамбарлар қўйилиши

БУДАПЕШТ, 30 май. (ТАСС) Бугун бу ерда Геллерту тоғида, Будапештни озод қилиш учун олиб борилган жангларда ҳалок бўлган совет жангчиларига қурилган ҳайкал — «Озодлик» статуяси ёнига гулчамбарлар қўйиш тантанали маросими бўлди.

Совет Иттифоқи Коммунистик партиясининг Венгрия меҳнаткашлар партияси III с'ездида қатнашган ва КПСС Марказий Комитети Президиуми а'зоси ўртоқ К. Е. Ворошилов бошчилик қилаётган делегацияси «Ватан йўлида ўз жонларини фидо қилган қаҳрамонларга абадий шон-шарафлар бўлсин» деб ёзилган гулчамбарни қўйди.

ВМП III с'езди номидан Матиас Ракоши, Имре Надь ва Игнац Пиокер ўртоқлар гулчамбар қўядилар.

Шунингдек, с'езд ишида қатнашган турли мамлакатлар қардош коммунистик ва ишчи партияларининг делегациялари ҳам гулчамбарлар қўйдилар.

Пхеньянда Болаларни ҳимоя қилиш халқаро кунига бағишланган тантанали мажлис

ПХЕНЬЯН, 30 май. (ТАСС). Бугун Пхеньянда шаҳар жамоатчилигининг Болаларни ҳимоя қилиш халқаро кунига бағишланган тантанали мажлиси бўлди.

Мажлисда Болаларни ҳимоя қилиш Корея комитетининг раиси, Корея Демократик хотин-қизлар союзи Марказий Комитети Президиуми раисининг ўринбосари Ким Ен Су Болаларни ҳимоя қилиш халқаро куни тўғрисида доклад қилди.

СССР, Хитой Халқ Республикаси ва халқ демократияси мамлакатлари хотин-қизларининг вакиллари табрик нутқлари сўзладилар.

Ташқи ишлар министрларининг Жанва кенгаши

ЖАНВА, 31 май. (**ТАСС махсус мухбири**). Бугун Ҳинди-Хитой масаласини муҳокама қилишни давом этдирган тўққиз делегациянинг мажлисидан кейин қуйидаги ахборот э'лон қилинди:

«Тўққиз делегация 31 майда ёпиқ мажлисда Ҳинди-Хитойда тинчликни тиклаш тўғрисидаги масалани муҳокама қилишни давом этдирди.

Кенгашда ахборот бериб айтилдики, иккала қўмондонлик вакилларининг учрашуви учун ҳамма зарур тадбирларни кўриш мақсадида 1 июньда иккала томон ҳарбий вакиллари ўртасида дастлабки учрашув бўлади.

Кенгашнинг келгуси ёпиқ мажлиси 2 июньда бўлади».

ЖАНВА КЕНГАШИ ТЕВАРАГИДА

ЖАНВА, 31 май. (ТАСС махсус мухбири). Бу ерда ма'лум бўлишича, тўққиз делегациянинг бугунги мажлисида Ҳинди-Хитойда уруш ҳаракатларини тўхтатиш ҳақидаги битимнинг асосий принциплари тўғрисида Хитой Халқ Республикаси делегацияси тақдим этган таклифлар муҳокама қилинган.

Бу ердаги сиёсий кузатучиларнинг та'кидлаб ўтишича, кенгаш қатнашчилари бугун мазкур таклифларнинг уруш ҳаракатларини тўхтатиш ҳақидаги битимнинг шартларига риоя қилинишн устидан ҳар иккала томон қўмондонликларининг вакилларидан иборат қилиб тузилган аралаш комиссияларнинг контролини ўрнатиш ҳақидаги, шунингдек бетараф мамлакатлар комиссияси томонидан халқаро назорат ўрнатиш ҳақидаги бобига э'тибор берганлар.

Мавжуд ма'лумотларга кўра, бу таклиф муҳокама қилинган вақтда мазкур бетараф мамлакатлар комиссиясининг состави ҳақидаги масала ўртага қўйилган. Совет делегацияси бу комиссиянинг эҳтимол тутилган а'золари сифатида Польша, Чехословакия, Ҳиндистон ва Покистонни кўрсатган.

Бу ерда айтишларича, Хитой Халқ Республикаси делегациясининг таклифларидан келиб чиққан ва бугунги мажлисда кўрилган масалаларни муҳокама қилиш тўққиз делегациянинг 2 июньда бўладиган мажлисида давом эттирилади.

Софияда А. П. Чехов ижодига бағишланган илмий сессия

СОФИЯ, 31 май. (ТАСС). Кеча Софияда Давлат олий театр мактаби академик кенгашининг Антон Павлович Чехов вафот этган куннинг 50 йиллигига бағишланган илмий сессияси бўлиб ўтди.

Профессор Д. Е. Митов улуғ рус ёзувчисининг ҳаёти ва ижоди тўғрисида доклад қилди.

Профессор Стефан-Каракостов «Чехов асарлари болгар саҳнасида» деган темада доклад қилди. У болгар театрининг ривожланишида Чехов ижодининг аҳамиятини уқтириб ўтди.

Париж меҳнаткашларининг Коммунарлар деворига традицион юриши

Париж, 31 май. (ТАСС). Кеча Пер-Лашез қабристонидаги коммунарлар деворига Париж меҳнаткашларининг традицион юриши бўлди. Юриш қатнашчилари-корхоналарнинг ишчилари, хизматчилар, уй-рўзғор ишларидаги аёллар, француз прогрессив интеллигенциясининг вакиллари, уруш инвалидлари «Европа армияси» тузиш тўғрисидаги шартноманинг рад этилишини, Вьетнамдаги урушнинг тўхтатилишини, Франциянинг миллий мустақиллиги тикланишини ва халқнинг турмуш шароитлари яхшиланишини талаб қилган шиорлар ёзилган плакатларни кўтариб бордилар.

Шарқий Покистондаги аҳвол тўғрисида Деҳли радиосининг хабари

ДЕҲЛИ, 31 май. (ТАСС). Деҳли радиоси эшиттирган хабарга қараганда, марказий Покистон ма'мурлари томонидан Шарқий Покистон бош министри вазифасидан четлатилган Фазлул Ҳақ Даккада ўз уйида қамоқ ҳолатида яшаб турибди. Унинг уйи қуролли полиция томонидан қаттиқ қўриқланмоқда. Карачидаги расмий шахслар Фазлул Ҳақ устидан суд бўлиши мумкинлигини айтмоқдалар.

Шарқий Покистондаги катта шаҳарларда аскарлар соқчилик қилиб юрибдилар. Даккада митинг ва намойишлар тақиқланган, бирлашган фронтни қўллаб-қувватлаётган иккита кундалик газета устидан цензура жорий қилинган. Янги губернатор генерал-майор Мирзога чекланмаган ҳуқуқлар берилган.

Генерал Мирзо Шарқий Покистон губернатори қилиб тайинлангунча мудофаа министрлигининг бош секретари эди ва Америка ҳарбий ёрдами берилиши тўғрисида ҳамда Покистон блан Туркия ўртасида пакт тузиш ҳақида музокаралар олиб борган эди.

Кеча Шарқий Покистон қонун чиқариш мажлиси депутатлари-бирлашган фронт а'золарининг фовқулодда йиғилиши бўлди. Йиғилишда Покистон марказий ҳукуматининг ўзбошимчалик блан қилаётган, конституцияга хилоф бўлган ва антидемократик ҳаракатларини қоралайдиган резолюция қабул қилинган. Резолюция халқни асойишталик сақлашга чақиради.

Шарқий Покистондаги воқиаларга доир

ДЕҲЛИ, 31 май. (ТАСС). 30 майда Покистон марказий ҳукумати Шарқий Покистон вилоятининг бу вилоятда қонун чиқариш мажлисига яқинда бўлиб ўтган сайловдан кейин ҳокимият тепасига келган ҳукуматини тарқатиб юборди. Ма'лумки, бу сайловда мамлакатда ҳукмронлик қилиб келаётган мусулмон иттифоқи партияси тўла мағлубиятга учраган эди. Бирлашган фронт тузган оппозициячи партиялар эса ғалаба қозонган эди. Сайлов якунлари асосида бирлашган фронт раҳбари Фазлул Ҳаққа вилоят ҳукуматини тузиш топширилган эди.

Сайловда бирлашган фронтнинг ғалаба қозонишига катта сабаб шуки бирлашган фронт Шарқий Покистон аҳолисининг муҳим талабларига жавоб берадиган программа блан майдонга чиқди. Мамлакатнинг манфаатларини АҚШ планларига бўйсундираётган марказий ҳукуматнинг — Покистон марказий ҳукуматининг сиёсатига қарши чиқувчи элементлар бирлашган фронт теварагига жипслашдилар.

Кейинги вақтда Покистонда сун'ий равишда вужудга келтирилган бирқанча воқиалар, демократик доираларнинг фикрича, Покистон ҳукуматининг бирлашган фронтга қарши ҳужум бошлаши учун баҳона бўлган. Кеча вилоят ҳукумати тарқатиб юборилган ва бутун ҳокимият Шарқий Покистон губернатори қўлига топширилган, губернатор қилиб мудофаа министрлигининг бош секретари генерал майор Искандар Мирзо тайинланган.

30 майда Шарқий Покистонда «Жамоат хавфсизлигини қўриқлаш ҳақидаги қонун» деб аталган қонун асосида Фазлул Ҳақ ҳукуматида министр бўлган Мажибур Раҳмон ва 150га яқин бошқа кишилар қамоққа олинган. Фазлул Ҳақ ўз уйида қамоқ ҳолатида яшаб турибди.

«Амрита базар патрика» газетаси мухбирининг «Карачидаги хабардор сиёсий доиралардан Деҳлида олинган ма'лумотларга асосланиб» хабар беришича, Покистондаги америка элчиси Хилдрет Шарқий Бенгалия ҳукуматини четлатишда муҳим роль ўйнаган».

Мухбирнинг уқдириб ўтишича, «шуни кўрсатиб ўтиш керакки, генерал Искандар Мирзо Покистонга ҳарбий ёрдам кўрсатиш ҳақида АҚШ блан музокаралар олиб борган, шунингдек Туркия блан пакт тузиш ҳақида музокаралар олиб борган кишидир. Американлилар унга ишонч блан қарамоқдалар. Карачидан олинган хабарларга қараганда, Шарқий Бенгалия ҳозирги вақтда Покистонда Американинг асосий ҳарбий базасига айлантирилмоқда».

Редактор **З. ЕСЕНБОЕВ.**

ТЕАТР ВА КИНОЛАРДА:

ҲАМЗА НОМЛИ ТЕАТРДА (қишки бино) — 2/VI да **Алишер Навоий.**

МУҚИМИЙ НОМЛИ ТЕАТРДА — 2/VI да Ҳамза номли театрнинг ёзги биносида — **Полтавали Наталка,** 3/VI да Муқимий номли театрнинг қишки биносида — **Тоҳир ва Зуҳра.**

СВЕРДЛОВ НОМЛИ КОНЦЕРТ ЗАЛИДА — 4 ва 5/VI да Ўзбекистон ССР халқ артисти, Сталин мукофоти лауреати **Тамарахоним концертлари.**

ҚИШКИ КИНОТЕАТРЛАРДА:

«РОДИНА», НАВОИИ номли (кундуз соат 3 дан кеч 8 гача), СОБИР РАҲИМОВ номли, «ИСКРА» (кеч соат 9 гача), «ЁШ ГВАРДИЯ» (кеч соат 10 гача), «ЎЗБЕКИСТОН» «КОМСОМОЛ 30 ИИЛЛИГИ», «ЎЗБЕКИСТОН 25 ИИЛЛИГИ», ТИКУЧИЛАР МАДАНИЯТ САРОИИ — янги рангли бадиий фильм **Бўйиндаги Анна.**

«ЁШ ГВАРДИЯ» — кеч соат 10 да **Соррентога қайтиб кел.**

НАВОИИ номли — эрталаб соат 11 ва кундуз 1 да **Ойга учиш,** кеч соат 8 ва 10 да **Ажойиб табиатли қиз.**

«КОМСОМОЛ 30 ИИЛЛИГИ» — кеч соат 10 да **Васса Железнова.**

ЁЗГИ КИНОТЕАТРЛАРДА:

НАВОИИ номли, «ИСКРА», «ХИВА», «УДАРНИК», ТЕЛЬМАН номли, КИРОВ номли — **Бўйиндаги Анна**

«ВАТАН» — **Бой ила хизматчи.**

«9-НЧИ МАИ» — **Адмирал Ушаков.**

ПУШКИН номли — **Маскарад.**

ИЛМИЙ-ОММАБОП ФИЛЬМЛАР КИНОТЕАТРИ — янги ҳужжатли фильм **Африка** (1-нчи серия).

Центрсоюз қарамоғидаги «Главутильсирьё».

«ТОШКЕНТ ҲАҚИҚАТИ» ВА «ТАШКЕНТСКАЯ ПРАВДА» ГАЗЕТАЛАРИГА Э'ЛОНЛАР БЕРИШ УЧУН ҚУИИДАГИ АДРЕС БУИИЧА МУРОЖААТ ҚИЛИНСИН:

Тошкент шаҳар, «Правда Востока» кўчаси, 34-нчи уй, 3-нчи қават, 65 нчи хона Телефон 38 — 142.

Ташкилотларнинг талабига мувофиқ, э'лон қабул қилиш учун нашриёт вакили юборилади

РЕДАКЦИЯ ВА НАШРИЁТ АДРЕСИ: Тошкент. «Правда Востока» кўчаси, № 34. РЕДАКЦИЯ БЎЛИМЛАРИНИНГ ТЕЛЕФОНЛАРИ: коммутатор — 36334 ва 33262 оркали Партия турмуши бўлими — 136, Пропаганда бўлими — 157. Совет қурилиши бўлими — 132. Маданият бўлими — 132, Адабиёт ва санъат бўлими — 135, Саноат ва транспорт бўлими — 136, хатлар бўлими — 132 Секретариат — 34048, эълонлар — 38142.

Р. 00534 «Қизил Ўзбекистон», «Правда Востока» ва «Ўзбекистони сурх» бирлашган нашриётининг босмахонаси. Нашр № 1345.